

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Diana ŠLOSAROVÁ

Migrace českých fotbalistů do evropských lig: prostorová analýza

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.

Olomouc 2017

Bibliografický záznam

- Autor (osobní číslo):** Diana Šlosarová (R13058)
- Studijní obor:** Regionální geografie
- Název práce:** Migrace českých fotbalistů do evropských lig: prostorová analýza
- Title of thesis:** Migration of Czech football players to European leagues: spatial analysis
- Vedoucí práce:** Doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.
- Rozsah práce:** 42 stran, 14 stran příloh
- Abstrakt:** Fotbalové přestupy ve své podstatě představují specifický typ pracovní (ekonomické) migrace. Hlavním cílem předkládané práce je zhodnocení vývoje intenzity přestupů českých fotbalových hráčů do kvalitativně nejlepších evropských fotbalových soutěží v období 1990-2016. Byly identifikovány nejfrekventovanější cílové destinace českých hráčů, součástí studie pak byla i snaha o vysvětlení výkyvů v přestupech v určitých letech vzhledem k událostem, které se ve fotbalovém dění odehrály a pojmenování klíčových faktorů majících na celou situaci vliv. Mezi dílčí cíle pak patřilo i vlastní určení pěti nejkvalitnějších ligových soutěží v Evropě a vyhodnocení jejich pěti dlouhodobě nejúspěšnějších klubů.
- Klíčová slova:** geografie sportu, fotbal, migrace, prostorová analýza, Evropa
- Abstract:** Transfers of football players represent a specific type of job (economic) migration. The main aim of this thesis is to evaluate the development of the intensity of transfers of Czech football players to the qualitatively the best European football competitions in the period 1990-2016. The most frequent target destinations of Czech players were identified and part of the study was focused to explain the fluctuations of transfers in certain years due to the main events happened on the football field. We also tried to find and name the key factors affecting the players migration. The sub-goals of the work include the determination of the five best-quality league competitions in Europe and the evaluation of their five most successful football clubs.
- Keywords:** geography of sports, football, migration, spatial analysis, Europe

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne 4. 5. 2017

.....

Diana Šlosarová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Doc. RNDr. Mariánu Halásovi, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost a cenné a podnětné připomínky při zpracovávání bakalářské práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Diana ŠLOSAROVÁ**
Osobní číslo: **R13058**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Migrace českých fotbalistů do evropských lig: prostorová analýza**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Sport patří mezi globální společenské fenomény, přičemž fotbal představuje jeho nejpopulárnější kolektivní odvětví. Cílem bakalářské práce bude zhodnotit z prostorového hlediska migraci českých fotbalistů do vybraných nejprestižnějších evropských soutěží (Španělsko, Anglie, Německo, Itálie, Francie). Řešena bude i prostorová analýza v rámci České republiky z jakých klubů, popř. regionů fotbalisté odchází. Autorka se pokusí identifikovat hlavní migrační směry (přímé, nepřímé) a schémata přestupů, jejich intenzitu v čase a zhodnotí úspěšnost jednotlivců působících v zahraničí. Práce bude vhodně doplněna grafickými a kartografickými prvky.

Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Rozsah pracovní zprávy: **5 000 - 8 000 slov**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

AUGUSTIN, J., P. (2008): Géographie des sports en France. Paris, Vuibert.
BALE, J (2003): Sports geography. 2nd ed. New York: Routledge.
HORAK, J., KRAL, L. (1997): Sto let ceskeho a slovenskeho fotbalu : domaci souzeze. 1. vyd. Praha: Libri, 701 s.
JELÍNEK, R., JENŠÍK., M. (2005): Atlas českého fotbalu od roku 1890. 1. vyd. Praha: Radovan Jelínek, 383 s.
NIEDZE, W., E. (1986): Geografija sporta, priedmiot i zadaczi isledovania. Izwestija, Sierija Geografikejskaja, 4, s. 73-79
SLEPIČKOVÁ, I., SLEPIČKA, P. (2012): Kde hledat počátky moderního sportu. Geografické rozhledy, 21, 4, s. 25. ISSN 1210-3004
TOMEŠ, J. (2012): Sport a geografie I. Geografické rozhledy, 21, 4, s. 69

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **29. května 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2016**

prof. RNDr. Ivo Frébort, CSc., Ph.D.
děkan

L.S.

doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 29. května 2015

Obsah

1	Úvod a cíle práce.....	9
1.1	Úvod.....	9
1.2	Cíle práce.....	10
2.	Teoretický základ, metody práce, zdroje dat.....	11
2.1	Geografie sportu.....	11
2.2	Migrace fotbalových hráčů	13
2.3	Pracovní hypotézy	19
3	Metody použité v práci.....	20
3.1	Vymezení zájmového území.....	20
3.1.1	Politické vymezení Evropy	20
3.1.2	Fotbalové vymezení Evropy dle UEFA.....	20
3.2	Identifikace nejkvalitnějších ligových soutěží v Evropě	21
3.2.1	Využití národních koeficientů UEFA.....	21
3.2.2	Metoda založená na úspěšnosti v závěrečných fázích pohárových soutěží	22
3.3	Identifikace nejlepších týmů v „TOP“ soutěžích.....	23
3.4	Analýza vlastních přestupů českých hráčů	23
3.5	Zdroje dat.....	24
4	Analýza zkoumaných přestupů	25
4.1	Období 1990–1999	25
4.1.1	Přestupy z české ligy	25
4.1.2	Přestupy mezi nejlepšími ligami	26
4.1.3	Přestupy do nejlepších pěti týmů z vybraných soutěží	26
4.2	Období 2000–2009	27
4.2.1	Přestupy z české ligy	27
4.2.2	Přestupy z ostatních lig	29
4.2.3	Přestupy mezi nejlepšími ligami	29
4.2.4	Přestupy do nejlepších pěti týmů z vybraných soutěží	30
4.3	Období 2010–2016	31
4.3.1	Přestupy z české ligy	31
4.3.2	Přestupy mezi nejlepšími ligami	31
4.1.3	Přestupy do nejlepších pěti týmů z vybraných soutěží	32
5	Diskuze výsledků a závěr	34

6	Summary.....	37
7	Seznam použitých zdrojů.....	38
8	Seznam příloh	41

1 Úvod a cíle práce

1.1 Úvod

Fotbal. Pro někoho pouhé běhání za míčem, pro ostatní celoživotní láska, vášeň, poslání. Dokladem budiž citát jedné z největších trenérských osobností v historii fotbalu, Billa Shanklyho – „Někteří lidé věří, že fotbal je otázkou života a smrti. Takový přístup mě mrzí. Můžu vás ujistit, že je to mnohem, mnohem důležitější.“¹ Možná i proto je fotbal mezi kolektivními sporty tím nejpůvodnějším na světě a podle sledovanosti vrcholných fotbalových turnajů jako jsou světové nebo kontinentální šampionáty se mu mohou rovnat pouze olympijské hry (a jejich zahajovací ceremoniály) nebo šampionát ragbyový.

Fotbal patří mezi významný světový a společenský fenomén doby nejen dnešní, ale významnou roli sehrával i v dobách minulých. Fotbalová utkání často nebyla pouze měření sil dvou jedenáctičlenných družstev na travnaté hrací ploše, ale jednalo se i o nástroj politický, nebo dokonce propagandistický, který ovlivňoval celou společnost. V rovině volnočasových aktivit ho chápeme jako zálibu, způsob trávení společných chvil s přáteli nebo rivaly ať už aktivně na hřišti, nebo pasivně v hledišti či u televizní obrazovky.

V profesionální rovině pak na fotbalovém trhu denně proudí značné finanční toky, odehrávají se milionové peněžní transakce a tento sport se tak stává důležitou součástí nejen národních ekonomik, ale i té globální. Otázkami, proč právě do fotbalu se tolik prostředků investuje, kde se vlastně berou, co vede sponzory nebo kluby k dalším a dalším investicím, či co vlastně fotbalovou ekonomiku pohání, se zabývá snad každý fanoušek, laik i zainteresovaný odborník.

Zvláštní kapitolou pak je fotbalový trh práce, ve kterém hrají důležitou roli ekonomicky silné kluby z fotbalově vyspělých zemí, jejich skauti nebo manažeři, hráčští agenti i fotbalisté samotní. Jedná se o tolik zajímavé prostředí, že se stalo inspirací pro tuto práci. Navíc má v sobě významné geografické hledisko, protože migrační pohyby českých hráčů do zahraničí, tedy přestupy, mají prostorový aspekt a geografie disponuje vhodnými metodami pro jeho zkoumání. Navíc se jedná o jevy v čase dynamicky se měnící ovlivňované celou řadou událostí a faktorů.

---

¹ Bill Shankly: The top 10 quotes of a Liverpool legend 50 years to the day since he took over. *Daily Mail* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/sport/football/article-1232318/Bill-Shankly-The-quotes-Liverpool-legend-50-years-day-took-over.html>

1.2 Cíle práce

Hlavním cílem předkládané práce bude zhodnotit vývoj intenzity přestupů českých fotbalových hráčů do kvalitativně nejlepších evropských fotbalových soutěží, a to v období od pádu komunistického režimu a zahájení společenské a ekonomické transformace až do současnosti (1990-2016). Pokusíme se zmapovat i ostatní přestupy mezi nejvyššími soutěžemi, které sdružuje Unie evropských fotbalových asociací (UEFA), resp. postihnout přestupy českých hráčů, kteří z těchto soutěží míří do nejlepších pěti evropských lig.

Pokusíme se identifikovat nejfrekventovanější cílové destinace, součástí studie pak bude i snaha o vysvětlení výkyvů v přestupech v určitých letech vzhledem k událostem, které se ve fotbalovém dění odehrály a pojmenování klíčových faktorů majících na celou situaci vliv. Zaměříme se také na přestupy do dlouhodobě nejúspěšnějších týmů pěti nejprestižnějších evropských lig. Zkoumané období zanalyzujeme nejen jako celek, ale i po dílčích etapách.

Mezi dílčí cíle pak bude patřit identifikace pěti nejkvalitnějších ligových soutěží v Evropě podle různých kritérií a vyhodnocení jejich pěti nejúspěšnějších klubů ve zkoumaném období, resp. v dílčích etapách. Na závěr se výsledky pokusíme shrnout a nastíněny budou i možnosti dalšího výzkumu. Práce bude vhodně doplněna tabulkovými a grafickými výstupy.

2. Teoretický základ, metody práce, zdroje dat

2.1 Geografie sportu

Sport obecně, ale i celá řada jeho dílčích problémů nebo aspektů, patří k předmětům zájmu širokého spektra vědních disciplín, ať už se jedná o vědy lékařské, sociologické, ekonomické nebo filozofické, a ani geografové nechtějí v tomto ohledu stát stranou. Samotná geografie sportu patří především v anglosaské literatuře mezi tradiční geografické subdisciplíny a má v těchto zemích podstatně silnější pozici než tomu je ve střeoevropském prostoru, kde se jí tolik autorů nevěnuje. Přesto lze u nás v posledních letech zaznamenat mírný nárůst geograficky zaměřených prací věnujících se problematikám spojeným se sportem, a to jak na úrovni vědeckých studií, popularizačních publikací, nebo kvalifikačních prací vysokoškolských studentů^{2 3 4 5}. Tento trend je logickým vyústěním toho, že sport představuje celosvětový a celospolečenský fenomén, takže nemůže být opomíjen ani geografy.

První zmínky o propojení sportu a geografie sice pochází již z konce 19. století⁶, nicméně nosná díla zakotvující terminologii, objekt zájmu nebo metody moderní geografie sportu datujeme spíše do 2. poloviny 20. století. Bezesporně za jedno z nejdůležitějších z nich se považuje „Sports Geography⁷“ od anglického geografa Johna Bala, dále pak například „Géographie des sports en France⁸“ od francouzského geografa J. P. Augustina. Z autorů bývalého socialistického bloku se pokusil geografii sportu definovat a zakotvit W. E. Niedze v práci „Geografija sporta, priedmiot i zadaczi isledowania⁹“.

Všichni tři zmiňovaní autoři se shodují v tom, že hlavním úkolem geografie sportu je výzkum prostorovosti sportovních aktivit, jejich vývoj v čase a vazba na ekonomické, environmentální nebo společenské činnosti. Jednou z úloh regionální geografie pak je provádění regionalizací na základě určitých kritérií a chápeme-li geografii sportu jako

---

² LÁTAL, O. (2016): Globalizace sportu ve světle sportovní mobility. Diplomová práce, Brno, 82 s.

³ MUSIL, P. (2009): Světový systém fotbalu: Mezinárodní migrace českých hráčů a role hráčských agentů. Diplomová práce, Praha, 98 s.

⁴ HANUŠ, M. (2015): Fotbalová migrace hráčů z rozvojových zemí do České republiky. Bakalářská práce, Olomouc, 57 s.

⁵ TOMÁŠEK, J. (2014): Regionální úspěšnost z pohledu geografie sportu – faktory, metody měření a vývoj. Diplomová práce, Olomouc, 76 s.

⁶ BALE, J. (2003): *Sports geography*. 2nd ed. New York: Routledge. ISBN 04-192-5230-4.

⁷ BALE, J. (1993): *Sport, space, and the city*. New York: Routledge. ISBN 04-150-8098-3.

⁸ AUGUSTIN, J., P. (2008): *Géographie des sports en France*. Paris, Vuibert.

⁹ NIEDZE, W., E. (1986): *Geografija sporta, priedmiot i zadaczi isledowania*. *Izwestija, Sierija Geografikejskaja*, 4, s. 73-79

regionálně geografickou subdisciplínu, měla by se o rajonizaci provedenou na základě vybraných sportovních aspektů pokusit taktéž.

Srovnání základních úkolů a objektů studia geografie sportu podle Balea a Niedzeho ukazuje tab. 1 (viz níže).

Tab. 1: Co zkoumá geografie sportu?

Bale (1989, 2003)	Niedze (1986)
prostorové rozmístění sportovních činností	přírodní, resp. ekologické, historické a socio-ekonomické vazby, které mohou determinovat prostorovou diferenciaci sportovních činností a souvisejících aktivit populace
relace mezi ekonomickými, environmentálními nebo společenskými aspekty sportování	demografickou charakteristiku populace, která sportuje nebo je jinak se sportem spojena
povahu, podobu a roli sportu vzhledem k prostředí, kde se realizuje	regionální systémy, které v různých zemích, oblastech fungují (např. vzhledem k hierarchizaci soutěží apod.)
	vztah sportovních odvětví k ekonomice a způsobu jejich financování i (např. vzhledem k národnímu hospodářství)
	významu sportu jakožto jevu, který do značné míry určuje společenské vztahy
	mezinárodní ale i národní nebo lokální sportovní vazby
	rajonizace sportu, jakožto jeden z příkladů socio-ekonomické rajonizace
	historicko-geografická studia věnovaná geografii sportu, vývoji jednotlivých odvětví, sportovní infrastruktury

Zdroj: Bale 1989, 2003; Niedze 1986

Z českých a slovenských geografů, kteří se věnují sportovním tématům, musíme zmínit např. Radovana Jelínka, který spolu s historikem Jenšíkem sestavil Atlas českého fotbalu¹⁰. Navázat na tradiční sportovně-geografická díla se pokouší i Jiří Tomeš¹¹, který publikuje nejen odborné, ale i popularizační texty věnované právě těm tématům, která ve svých pracích definovali Bale nebo Niedze. Současnou slovenskou geografii pak reprezentuje např. tandem Vladimír Bačík, Michal Klobučník, kteří se mj. zasloužili o vydání komplexní publikace věnující se cyklistickému závodu Tour de France¹² z pohledu celé řady geografických aspektů.

Kromě monografických děl se v práci opíráme i o úzeji zaměřené studie, nejčastěji v podobě odborných článků. Zajímají nás vzhledem k řešenému tématu především publikace z fotbalového prostředí. Patří sem například práce belgických (Dejonghe¹³, 2004) a nizozemských vědců (Dam¹⁴, 2000). První z nich se věnuje „případu Bosman“, který měl zásadní vliv na fotbalový trh s hráči a zásadně ovlivnil mj. podobu belgické nejvyšší soutěže – musela projít značnou restrukturalizací, na což se autor zaměřil. Kauzy Bosman se v textu ještě dotkneme. Druhý jmenovaný zase řešil lokaci fotbalových stadionů a s tím spojené souvislosti v urbánním prostoru.

2.2 Migrace fotbalových hráčů

Hlavním předmětem zájmu našeho studia jsou fotbalové přestupy. Ve své podstatě se vlastně jedná o specifický typ pracovní (ekonomické) migrace a dala by se na něj aplikovat celá řada ekonomických teorií, teorií mezinárodní migrace apod. Zajímavý přístup zvolil bývalý profesionální fotbalista Jonathan Magee, který se po ukončení hráčské kariéry vydal na akademickou dráhu v oblasti sociologie sportu a spolu s profesorem Johnem Sugdenem aplikoval na mezinárodní pracovní trh s fotbalovými hráči teorii resp. spíše koncept

---

¹⁰ JELÍNEK, R., JENŠÍK, M. (2005): *Atlas českého fotbalu od roku 1890*. 1. vyd. Praha: Radovan Jelínek, 383 s. ISBN 80-903-6451-9.

¹¹ TOMEŠ, J. (2012): Sport a geografie I. *Geografické rozhledy*, 21, 4, s. 6–9. ISSN 1210-3004

¹² BAČÍK, V., KLOBUČNÍK, M. (2014): *Tour de France: geographical approach to the history of sport event*. LAP LAMBERT Academic Publishing, 244 s., ISBN-13: 978-3659486678

¹³ DEJONGHE, T. (2004): *Restructuring the Belgian professional football league: A location-allocation solution*. Economics, Management and Optimization in Sports. Springer Berlin Heidelberg, s. 79-100.

¹⁴ DAM, F. (2000): *Refurbishment, redevelopment or relocation? The changing form and location of football stadiums in the Netherlands*. Area, 32, 2 s. 133-143.

tzv. světového systému od Wallersteina. Výsledky prezentují v publikaci "The World at their Feet - Professional Football and International Labor Migration"¹⁵.

Potvrzují hypotézy o rozdělení fotbalového světa na, zjednodušeně řečeno, země jádra, semi-periferie a periferie, přičemž je se statistickou významností korelována pozice státu v ekonomickém a fotbalovém systému. Na okraji, až za periferiemi, se pak ještě nacházejí oblasti jako Oceánie nebo některé regiony Asie. Právě mezi výše uvedenými oblastmi se odehrávají hlavní migrační toky, které jsou obousměrné. Jejich intenzitu a vývoj v čase také zkoumají sociologové a ekonomové. Dynamický růst migračních toků fotbalových hráčů a vývoj hráčského trhu v posledních desetiletích spojují hlavně s globalizací, která se nevyhnula ani sportu.

Joseph Maguire došel ve svých publikacích (např. *Globalization and Sport: Beyond the Boundaries?*¹⁶; *Sport and Migration: Borders, Boundaries and Crossings*¹⁷ nebo *Power and Global Sport: Zones of Prestige, Emulation and Resistance*¹⁸) k podobným závěrům a všímá si často právě vlivu globalizace na migraci. Jednak zmiňuje migraci sportovních diváků do dějišť konání významných sportovních akcí, ale zabývá se i migracemi na přestupovém trhu. Ve svých myšlenkách jde dokonce ještě dál a poukazuje také na migraci na úrovni národních týmů, reprezentací, kdy celá řada týmů vykazuje výrazné multikulturní charakteristiky. Typickými příklady jsou reprezentační týmy Německa, Belgie, Švýcarska nebo Francie.

V práci se zaměříme na přestupy českých fotbalistů do zahraničních soutěží. Jaké jsou ale příčiny těchto přestupů? Co je způsobuje, co nebo kdo motivuje hráče k přestupu? Na tyto otázky jsme se pokusili nalézt odpovědi a porovnat je s názory již publikovanými v dostupné literatuře. Faktory ovlivňující migraci fotbalistů do zahraničí bychom mohli rozdělit do přibližně pěti kategorií – 1) ekonomické, 2) sportovní, 3) institucionální, 4) faktory úspěšnosti, 5) ostatní.

Ad 1)

První z nich by tvořily ty ekonomické. Daly by se rozdělit na dva druhy, a to jednak na zájmy nebo potřeby klubů – buď ekonomicky profitovat z prodeje hráče nebo snaha získat

---

¹⁵ MAGEE, J., SUGDEN, J. (2002): "The World at their Feet": Professional Football and International Labor Migration. *Journal of Sport and Social Issues*, 26, 4, s. 421-437.

¹⁶ MAGUIRE, J. (2011): *Globalization and Sport: Beyond the Boundaries?* *Sociology* 45, s.923-929.

¹⁷ MAGUIRE, J., FALCOUS, M. (2010): *Sport and Migration: Borders, Boundaries and Crossings*. London: Routledge. 318 s., ISBN-13: 978-0415498340

¹⁸ MAGUIRE, J. (2011): *Power and Global Sport: Zones of Prestige, Emulation and Resistance*. *Sport in Society*, 14, 7-8, s. 1010-1026

(koupit) hráče pro sportovní nebo jiný přínos klubu (mediální, ekonomický aj.), jednak se pak jedná o zájem hráče získat výhodnější nebo lukrativnější smlouvu a potřebu nebo snahu se ekonomicky nebo materiálně zajistit a pozvednout svoji kvalitu života.

Ad 2)

Do druhé kategorie spadají faktory sportovní, soutěžní. Jsou spojeny s prestiží, hráče motivuje potenciální růst vlastní výkonnosti, vidina získávat trofeje, možnost prosadit se v prestižnějších, mediálně významnějších soutěžích a tím se zviditelnit. V případě takového úspěšného angažmá se lze přiblížit k nominaci do reprezentačních výběrů s potenciálem dalšího kariérního růstu.

Ad 3)

Třetí skupinu reprezentují institucionální nebo politické faktory. Fotbalový trh na konci 20. století výrazně ovlivnil rozpad socialistického bloku. Tehdejší režimy ve východoevropských zemích včetně Československa výrazně znesnadňovaly migraci hráčů směrem do zahraničí, což se změnilo až společenskými změnami spojenými s ekonomickou transformací v tomto regionu a otevřením hranic. Pro fotbalový trh se jednalo o velmi dynamické změny, které ovlivnily kromě nejvyšších, plně profesionálních soutěží i ty na nižších úrovních, poloprofesionální nebo amatérské.

Do této kategorie patří i sportovní legislativa na úrovni jednotlivých států, regule platné pro jednotlivé soutěže a také pravidla UEFA. V této souvislosti musíme zmínit „případ Bosman“, který v druhé polovině 90. let minulého století zásadně ovlivnil pravidla fotbalového trhu s hráči. O jaký problém se vlastně jednalo¹⁹?

V průběhu roku 1990 projevil o fotbalistu týmu RFC Lutych (jednalo se o Jeana Marca Bosmana) zájem francouzský fotbalový klub z Dunkerque. Belgický klub odmítl hráče uvolnit, protože neobdržel adekvátní finanční nabídku. Problém nastal ovšem poté, co Bosmanovi vypršela platná smlouva – ani potom ho totiž klub neuvolnil, protože požadoval odstupné. V evropském fotbale přitom bylo tehdy poměrně běžné, že zájemci o hráčovy služby museli platit finanční náhrady předchozímu zaměstnavateli, i když už došlo k vypršení platného kontraktu (v české nejvyšší soutěži to dokonce

---

¹⁹ Rozsudek soudního dvora (ze dne 15. 12. 1995). [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: http://curia.europa.eu/arrets/TRA-DOC-CS-ARRET-C-0415-1993-200406769-05_00.html

v rámci „domácích“ přestupů platilo ještě v loňském roce a bylo odstraněno až v přestupním řádu schváleném v květnu 2016²⁰).

Bosman se rozhodl bránit soudně u Evropského soudního dvora (dnes Soudní dvůr EU) a po dlouhých pěti letech (v r. 1995) svůj případ (jednalo se o více procesů) vyhrál, čímž způsobil ve fotbale významnou revoluci. Fotbalisté jsou od té doby posuzováni jako zaměstnanci, kterým nesmí být po vypršení smlouvy bráněno v odchodu, dokonce mohou půl roku před vypršením kontraktu vyjednávat s jiným klubem o novém angažmá.

Rozhodnutí soudu v prosinci 1995 také upravilo počty nasazovaných cizinců ve fotbalových utkáních. Do té doby mohly národní asociace na základě smlouvy Evropské komise s UEFA uplatňovat tzv. pravidlo „3 + 2“ (které umožňovalo národním asociacím stanovit počet zahraničních hráčů v jednom klubu na 3 pro utkání první ligy národního šampionátu, plus 2 hráče, kteří hráli po dobu pěti let nepřetržitě v zemi dotyčné národní asociace, přičemž 3 roky odehráli za juniory). Cizinecké kvóty byly označeny za protiprávní a byly zrušeny.

Ad 4)

V pořadí čtvrtá skupina zahrnuje faktory vyplývající z úspěšnosti. Intenzitu přestupů do zahraničí může velmi výrazně ovlivnit klubový úspěch, ať už se jedná o dosažení vysokého umístění v ligové soutěži, nebo výrazný úspěch v rámci některé evropské pohárové soutěže – Ligy mistrů (dříve Poháru mistrů evropských zemí), Evropské ligy (dříve Poháru UEFA) nebo do roku 1997 Poháru vítězů pohárů. Podobný efekt mohou mít i dobré výsledky národního mužstva v rámci evropského nebo kontinentálního mistrovství.

Kromě výše uvedeného bychom do této kategorie mohli zařadit i úspěchy rázu individuálního – hráč si udržuje stabilně vysokou výkonnost, disponuje dobrými individuálními statistikami (produktivita, úspěšnost apod.), nebo je vysoce hodnocen v rámci známkování výkonů v utkáních experty.

Ad 5)

Do poslední kategorie, která by se dala označit jako „ostatní“, lze zahrnout činitele obtížně měřitelné, které ale rovněž mohou sehrávat významnou roli. Jedná se například

---

²⁰ Fotbalová asociace České republiky (2016): Přestupní řád Fotbalové asociace České republiky. [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy/9>

o „dobrou pověst“ nebo „image“ hráčů dané země, která vyplývá ze zkušeností s jejich angažováním v zahraničních soutěžích a vystihuje to, jakou roli v klubech hrají, jak jsou vytěžováni, jak se prezentují, jakých dosahují úspěchů. Důležitou roli sehrává i mediální obraz, reklama nebo tradice. Zmíněné faktory uvádíme přehledně v tabulce – viz níže.

Tab. 2: Vybrané faktory ovlivňující intenzitu migrace fotbalových hráčů.

SKUPINA FAKTORŮ	FAKTOR
1) EKONOMICKÉ	a) ekonomický profit „výchozího“ klubu
	b) ekonomické možnosti „cílového“ klubu
	c) individuální motivace – ekonomické, materiální zabezpečení, kvalita života
2) SPORTOVNÍ	a) prestiž
	b) růst vlastní výkonnosti
	c) zviditelnění se
	d) přiblížení se reprezentačnímu výběru
	e) zisk prestižních trofejí
3) INSTITUCIONÁLNÍ/POLITICKÉ	a) vlastnosti trhu s hráči
	b) legislativa na národní úrovni
4) ÚSPĚŠNOST	a) úspěchy klubu
	b) úspěchy reprezentačního výběru
	c) individuální úspěchy
5) OSTATNÍ	a) image, dobrá pověst
	b) tradice
	c) mediální obraz, reklama
	d) individuální vlastnosti a zájmy hráčů

Zdroj: vlastní návrh, vlastní zpracování

Zatímco my jsme se pokusili odhalit a pojmenovat faktory, které jedince vedou k přestupu do zahraničí (s přihlédnutím k pozici České republiky v oblasti mezi jádrem a semi-periferií světového fotbalového systému) a kategorizovali jsme je do výše

prezentovaných skupin, jiní autoři^{21 22 23} provedli typologii samotných fotbalových migrantů (převzato a upraveno dle Látal, 2016²⁴):

1. Žoldák – sportovec, jehož hlavní motivací je finanční příjem, většinou se jedná o hráče, který vycestuje s vidinou zisku, uplatňují se u něj faktory 1c) v naší klasifikaci
2. Kočovní kosmopolita – jedinec, který je motivován touhou poznávat nové národy a kultury, prahne po poznání něčeho jiného a chce svobodně, kosmopolitně migrovat – těžko klasifikovat podle převládajících faktorů, může se jednat o kombinaci více faktorů, nebo jen 5d) v naší klasifikaci
3. Osadník – fotbalista, který se přestěhuje do jiné země po dobu alespoň pěti hracích sezón nebo dokonce zůstává do konce hráčské kariéry nebo života – k přestupu ho vedou faktory ze skupiny 1, 2, 4 nebo 5
4. Navrátilcec – jedinec, který se vrátí do rodné země, protože se nedokázal prosadit, je za zenitem výkonnostně kvalitnější ligy, nebo ho k návratu vedou jiné důvody (rodinné apod.) – v práci tento typ neuvažujeme
5. Vyhnanec – osoba, která se z fotbalových, osobních, nebo politických důvodů (dobrovolně, nebo kvůli ohrožení kariéry, svobody či života) rozhodne pro odchod z rodné země – faktory vedoucí k odchodu mají charakter většinou institucionální
6. Ctižádostivec – má většinou ambice pro vyšší soutěž, převažují tedy u něj především sportovní a s nimi spojené faktory
7. Průkopník – fotbalista, u kterého hrají nejdůležitější roli faktory „měkké“, vydává se propagovat sport nezřídka do výkonnostně slabších soutěží, ať už ho k tomu vedou nejrůznější důvody

Některé z námi vyjmenovaných faktorů zmiňují i jiní autoři, Heinilä²⁵ například uvádí, že pro řadu motivů sportovních migrací jsou důležitá právě třeba očekávání sportovního

---

²¹ MAGUIRE, J., MAGUIRE, J. A. (1999): Global sport: Identities, societies, civilizations. Polity.

²² MAGEE, J., SUGDEN, J. (2002): "The World at their Feet": Professional Football and International Labor Migration. *Journal of Sport and Social Issues*, 26, 4, s. 421-437.

²³ MAGUIRE, J., STEAD, D. (1998): Border Crossings: Soccer Labor Migration and the European Union. *International Review for the Sociology of Sport*. 33, 1, s. 59-73.

²⁴ LÁTAL, O. (2016): Globalizace sportu ve světle sportovní mobility. Diplomová práce, Brno, 82 s.

²⁵ Heinilä, K. (1970). Notes to the Inter - group Conflicts International Sport. In: *The Cross-cultural Analysis of Sport and Games*. Champaign, IL: Stipes. In.: Šeliga, V. (2016): Migrace sportovců jako globalizační fenomén českého sportu. Diplomová práce, Olomouc.

úspěchu, dostupnost lidských a materiálních zdrojů, vědecké metody koučování a tréninku nebo kvalita sportovních organizací a hluboké znalosti sportovního lékařství a věd o sportu.

Závěrem této podkapitoly ještě musíme uvést, že migrace na fotbalovém trhu nepředstavuje pouze pohyb hráčů, ale podstatné jsou i pohyby manažerů, trenérů, skautů, hráčských agentů, analytiků a dalších vědeckých pracovníků, funkcionářů, lékařů a představitelů příbuzných profesí. Také tyto migrace probíhají na vnitrostátní nebo mezinárodní úrovni, nicméně do naší práce nebudou vstupovat.

2.3 Pracovní hypotézy

Na základě výše uvedeného jednoduchého teoretického konceptu jsme se pokusili vyslovit pracovní hypotézy, na které se v práci pokusíme odpovědět:

-růst/pokles intenzity zahraniční migrace českých fotbalistů úzce souvisí s úspěchy/neúspěchy reprezentačních týmů (v různých věkových kategoriích), resp. s úspěchy klubů především v evropských pohárových soutěžích

- čeští hráči neodcházejí do nejlepších soutěží/nejlepších týmů z těchto soutěží přímo z české ligy, ale přes další zahraniční soutěže/výkonnostně slabší týmy nejlepších soutěží

- největšími dodavateli hráčů do zahraničních soutěží budou nejlepší týmy české ligy

- v posledních letech významně klesá počet českých zástupců v "top" týmech nejlepších ligových soutěží, zatímco počet českých fotbalistů v zahraničí je stabilní

3 Metody použité v práci

3.1 Vymezení zájmového území

3.1.1 Politické vymezení Evropy

V práci se zabýváme fotbalovou migrací českých hráčů, a to nejen z domácí nejvyšší soutěže do nejprestižnějších evropských lig, ale prakticky ze všech soutěží, které spadají pod Unii evropských fotbalových asociací UEFA. Proto považujeme za důležité na tomto místě uvést nesoulad mezi tradičním geografickým vymezením Evropy a územím, které pokrývají národní fotbalové asociace, které UEFA sdružuje.

Geografické vymezení Evropy není zcela jednoznačné, protože se liší v závislosti na použitých zdrojích, takže existuje několik variant průběhu hranice mezi Evropou a Asií. Za nejčastější je považována ta, která vede od Bajdarackého zálivu přes východní úpatí pohoří Ural, horní tok řeky Ural, řeku Embu, Kumo-manyčskou sníženinu a průlivy Bospor a Dardanely.

Počet států náležících do Evropy není také zcela jednoznačný. Jako evropské můžeme i nemusíme počítat státy, které částí svého území náleží Evropě, ale většinou svého území patří k Asii (Rusko, Turecko, Kazachstán), stejně tak kvůli nejednoznačnému průběhu hranice mohou i nemusejí do Evropy patřit státy v oblasti Kavkazu – Arménie, Ázerbájdžán a Gruzie. Ministerstvo zahraničí na svém webu do Evropy Zakavkazské republiky nezařazuje, stejně tak Kazachstán, z Ruska pak pouze jeho evropskou část. Současně se tu objevuje Kosovo.²⁶ Na základě kulturního a politického propojení bývá jako evropský stát řazen Kypr.²⁷

3.1.2 Fotbalové vymezení Evropy dle UEFA

Unie evropských fotbalových asociací (dále jen UEFA) je hlavní orgán evropského fotbalu, futsalu a plážového fotbalu. Vznikla 15. června 1954 v Basileji, na začátku měla

---

²⁶ Ministerstvo zahraničních věcí: Lexikon států [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/index.html

²⁷ Příloha č. 1

25 členských asociací, nyní jich sdružuje 55 (2016).²⁸ Sídlem této asociace je švýcarský Nyon a předsedou je Slovinec Aleksander Čeferin.

Seznam států, které sdružuje UEFA, se o něco odlišuje od geografického rozdělení.²⁹ Do sdružení UEFA nepatří Monako, Vatikán a Spojené království jako celek, to je totiž rozděleno na dílčí země – Anglii, Skotsko, Wales a Severní Irsko. Dále do sdružení UEFA patří Faerské ostrovy, které jsou autonomní součástí Dánska, a Gibraltar, který je územím Spojeného království. V roce 2016 se členským státem stalo Kosovo, to je však sporným územím. Izrael a Kazachstán byly dříve členy Asijské fotbalové konfederace (AFC), první jmenovaný byl později z politických důvodů dokonce přidruženým členem Oceánské fotbalové konfederace (OFC).³⁰ Do UEFA vstoupily tyto státy v roce 1994, respektive 2002. UEFA sdružuje i fotbalové asociace Ázerbájdžánu, Arménie a Gruzie.

3.2 Identifikace nejkvalitnějších ligových soutěží v Evropě

Naší snahou bylo posoudit, zda a v jaké míře nacházejí čeští hráči uplatnění v rámci nejkvalitnějších ligových soutěží v Evropě. Záměrem jich bylo vybrat pět, a to z toho důvodu, že už dlouhodobě a v souladu s relevantní literaturou, se považuje za pět nejlepších evropských lig (tzv. „big five“) anglická, španělská, italská, německá a francouzská nejvyšší soutěž. Nicméně jsme se tyto informace pokusili ověřit na základě vlastních kritérií, vlastní analýzy. Do procesu vymezování byly zahrnuty všechny fotbalové asociace, které jsou součástí UEFA, tedy i ty státy, které geograficky nenáleží Evropě, popř. je jejich zařazení sporné.

3.2.1 Využití národních koeficientů UEFA

Jednou z možností, jak vymezit nejlepší evropské ligové soutěže, je metoda národního koeficientu. Udává úspěšnost týmů z dané země v evropských pohárových soutěžích – Lize mistrů (dříve Poháru mistrů evropských zemí), Evropské lize (dříve Poháru UEFA) a v minulosti i Poháru vítězů pohárů. Za každou výhru týmu obdrží daná země 2 body, za remízu 1 bod. Za výsledky v předkolech daných soutěží se body půlí. Bonusové body jsou přidělovány

---

²⁸ [Http://www.uefa.org/member-associations/index.html](http://www.uefa.org/member-associations/index.html): Overview. UEFA [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.uefa.org/member-associations/index.html>

²⁹ Příloha č. 2

³⁰ Why Does Israel's Football Team Play In Europe? Sky News [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://news.sky.com/story/why-does-israels-football-team-play-in-europe-10359083>

za postupy do konečných fází soutěží. Získané body se pak dělí počtem účastníků z dané země.³¹ Aby byly zohledněny případné výkyvy ve výkonnosti klubů zúčastněných zemí, neprobíhá nasazování klubů do následujícího ročníku pohárových soutěží na základě jednoletého koeficientu, ale sestavují se pětileté součty, jedná se tedy o klouzavé pětileté součty. Podle součtu koeficientů všech států za sezony 1990/91 – 2015/16 jsme jednoznačně identifikovali pět nejlepších evropských klubových soutěží. Podle očekávání jsou jimi španělská, německá, anglická, italská a francouzská liga³².

3.2.2 Metoda založená na úspěšnosti v závěrečných fázích pohárových soutěží

Pro ověření byla zvolena vlastní metoda klasifikace. Týmům byly také přiřazovány body, ale na rozdíl od národních koeficientů byly přiřazovány pouze za postup do závěrečných fází Ligy mistrů a Evropské ligy, ne za celý jejich průběh. Cílem bylo ověřit, zda se nejlepší týmy pěti „top“ soutěží dokážou pravidelně probíjet do závěrečných fází pohárových soutěží.

Metoda kvantifikace – nejdříve uvažujeme Ligu mistrů: čtvrtfinalistům byl udělen 1 bod, semifinalistům 2, finalistům 3 a vítězi navíc ještě 5 bodů. V sezonách 1991/92 a 1992/93 byla Liga mistrů hrána skupinově a nejlepší týmy byly na základě výsledků ze skupiny nasazovány rovnou do finále, resp. semifinále, proto jsou za tyto dva ročníky týmům započteny body pouze za finále a vítězství, resp. semifinále, finále a vítězství. V Evropské lize byla nastavena ještě přísnější kritéria, protože jde z hlediska prestiže přeci jenom o něco méně kvalitní soutěž: 1 bod brali oba finalisté, vítěz navíc 3 body.

Výsledky, které jsme obdrželi aplikací této jednoduché metody, se shodují s předchozím hodnocením podle národního koeficientu, v práci tedy bude řešena migrace českých fotbalistů do nejvyšších soutěží v Anglii, Německu, Francii, Itálii a Španělsku. Podařilo se nám také pomocí této metody identifikovat i nejúspěšnější kluby v rámci celého sledovaného období – jedná se o týmy FC Barcelona, Real Madrid, Bayern Mnichov, AC Milán a Manchester United³³.

---

³¹ Evropské poháry a koeficienty [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.coen.wz.cz>

³² Příloha č. 3

³³ Příloha č. 4

3.3 Identifikace nejlepších týmů v „TOP“ soutěžích

Pro možné posouzení zájmu těch nejúspěšnějších a řekněme nejkvalitnějších týmů pěti evropských soutěží o české hráče jsme přistoupili k výběru rovněž pěti nejlepších fotbalových týmů. Analyzovali jsme opět celé zkoumané období, ale zaměřili jsme se i na dílčí etapy. Pracovali jsme s konečnými tabulkami po odehrání každé sezony v jednotlivých ligách. Každému týmu byl přiřazen koeficient spočívající v jeho konečném umístění (pořadí) v tabulce. V případě, že tým hrál nižší výkonnostní soutěž, obdržel koeficient posledního týmu nejvyšší soutěže daného ligového ročníku. Následně byly všechny koeficienty sečteny a po vydělení počtem odehraných sezon jsme vlastně obdrželi „průměrné umístění“ každého klubu. Výsledky prezentujeme níže v souvislosti s uskutečněnými přestupy ve sledovaných obdobích.

3.4 Analýza vlastních přestupů českých hráčů

V rámci této analýzy řešíme intenzitu přestupů českých hráčů tak, aby byly naplněny hlavní cíle studie. Zabýváme se, v souladu s celou prací, obdobími od sezony 1990/1991 až do sezony 2015/2016. Hodnotili jsme toto období jako celek, ale rovněž analýza probíhala za dílčí periody, a to konkrétně za období 1990 až 1999, 2000 až 2009 a 2010 až 2016. Zajímat nás budou pouze přestupy českých hráčů do pěti nejprestižnějších fotbalových soutěží, a to:

- a) z české ligy
- b) z ostatních evropských lig nebo
- c) mezi samotnými nejlepšími soutěžemi.

Ostatními evropskými ligami myslíme všechny, které sdružuje UEFA, vyjma české ligy a pěti nejprestižnějších fotbalových lig.

Do analýzy byly zahrnuty pouze přestupy, které se uskutečnily v době, kdy klub, do kterého přestup proběhl, působil v nejvyšší lize některé z pěti nejprestižnějších fotbalových soutěží. Na přestupy do nižších soutěží nebyl brán zřetel.

Přičemž přestupem se myslí změna trvalého působení hráče spočívající v nahrazení jeho působení v mateřském klubu jeho působením v novém klubu.³⁴ Jako přestup budeme uvažovat i situaci, kdy hráči v současném klubu vyprší smlouva, nebo je z nějakého důvodu

---

³⁴ Přestupní řád fotbalové asociace České republiky. Fotbal.cz: Úřední deska [online]. [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <https://urednideska.fotbal.cz/document/download/3446>

jeho angažmá předčasně ukončeno, hráč se stává volným a následně podepisuje smlouvu v jiném klubu. Hostování nebude považováno za přestup.

3.5 Zdroje dat

Pro práci byl stěžejní sběr statistických dat, který se řídil následujícími zásadami. K určení nejlepších fotbalových soutěží v Evropě bylo zapotřebí (viz popsané metody výše) sestavit tabulky zemí podle koeficientů v jednotlivých letech (1990-2016) – k tomu jsme využili archiv oficiálních webových stránek UEFA, stejně tak se na tomto portále podařilo získat data z historie Evropských pohárů, pomocí kterých jsme ověřili výběr nejlepších pěti evropských lig.

Vzhledem ke zvolené metodě určení nejúspěšnějších klubů v jednotlivých periodách bylo zapotřebí sesbírat data o umístění všech týmů, které kdy hrály příslušné nejvyšší soutěže. K tomu jsme opět využili archivy jednotlivých lig, některá data byla doplněna z archivu oficiálních internetových stránek UEFA.

Abychom byli schopni postihnout všechny přestupy českých fotbalistů do těchto soutěží, využili jsme příslušné databáze všech hráčů, kteří hráli v příslušných letech danou soutěž (prezentované na webu jednotlivých lig), ze kterých jsme si vyfiltrovali ty české. Takto jsme získali seznam všech českých fotbalistů působících v minulosti v anglické, španělské, německé, francouzské a italské lize. Všechny jejich pohyby mezi evropskými soutěžemi jsme sledovali prostřednictvím platformy „transfermarket“ případné nejasnosti jsme konfrontovali s daty na serveru eurofotbal.cz, popř. s oficiálním webem UEFA.

4 Analýza zkoumaných přestupů

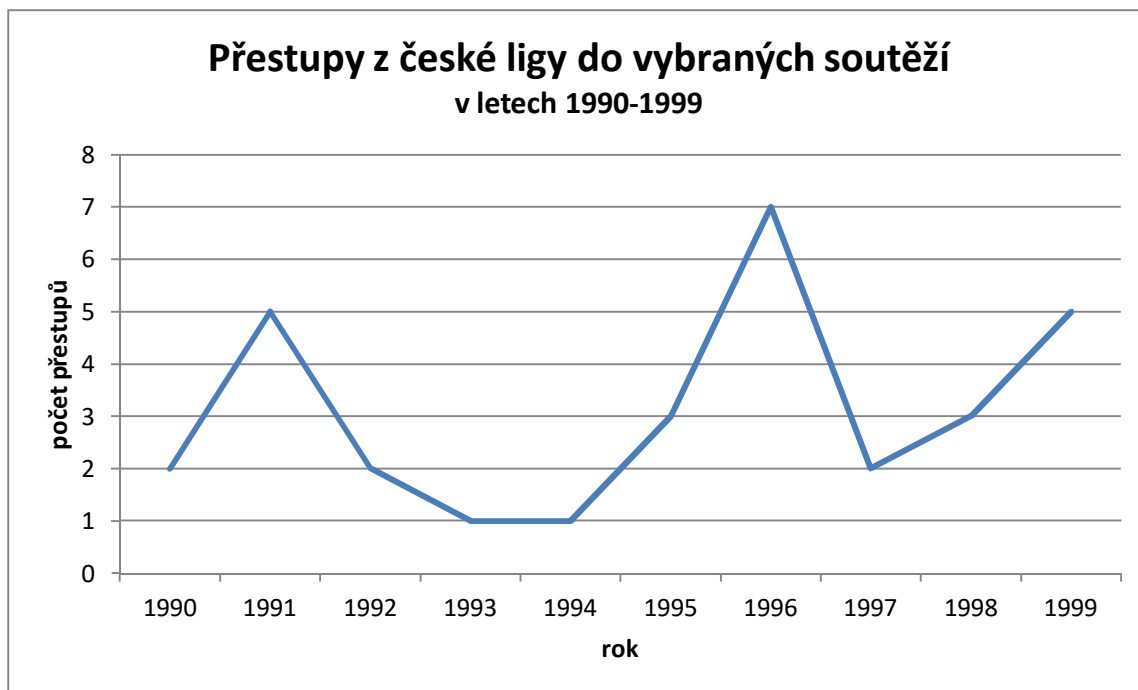
4.1 Období 1990–1999

Ve zkoumaném období se uskutečnilo celkem 44 přestupů českých fotbalistů do pěti nejprestižnějších fotbalových soutěží. Z toho 31 přestupů bylo z české ligy, jeden přestup se odehrál z jiné soutěže a dohromady 12 přestupů proběhlo mezi pěti nejlepšími ligami Evropy.

4.1.1 Přestupy z české ligy

Jak již bylo zmíněno, 31 přestupů bylo z české ligy. „Nejúspěšnějším“ rokem v tomto ohledu byl rok 1996, kdy z české ligy odešlo do týmu z některé z pěti nejlepších soutěží 7 českých hráčů. Tento vysoký počet přestupů přičítáme úspěchu seniorské reprezentace, která v témže roce získala stříbrnou medaili na Mistrovství Evropy. Naopak nejméně přestupů jsme zaznamenali v letech 1993 a 1994.

Nejčastější cílovou destinací bylo Německo, kam se událo celkem 19 přestupů. Naopak pouze dva hráči odešli do anglické nejvyšší soutěže. Z celkem 9 českých týmů odešli hráči do zahraničí, neúspěšnější v tomto ohledu byly týmy Sparty, Slavie a Sigmy Olomouc, z těchto klubů celkem odešlo 25 hráčů. Nacházíme zde souvislost mezi počtem hráčů měnících působiště v daných letech a úspěchy českých týmů na mezinárodní úrovni. Tým Sparty Praha zaznamenal úspěchy v Lize mistrů a Poháru UEFA v sezonách 1991/92, 1995/96, 1997/1998 a 1999/00. V těchto letech odešlo ze Sparty 10 hráčů. Tým Slavie Praha se v sezonách 1995/96 a 1999/00 probojoval do semifinále, respektive čtvrtfinále Poháru UEFA. Díky těmto úspěchům ze Slavie v daných letech odešlo 6 hráčů do námi sledovaných soutěží. V neposlední řadě můžeme vidět provázanost s úspěchem týmu i u Sigmy Olomouc. Ta v sezoně 1991/92 hrála čtvrtfinále poháru UEFA a v těchto letech zaznamenáváme odchod 3 jejích hráčů do zahraničí.

Obr. 1: Přestupy fotbalistů z české ligy do zkoumaných soutěží
(zdroj: vlastní zpracování dat)

4.1.2 Přestupy mezi nejlepšími ligami

Během zkoumaného období přestoupilo mezi týmy z nejlepších pěti soutěží 12 hráčů. Nejvíce českých fotbalistů přestoupilo opět do Německa, konkrétně 7. Do týmů z nejvyšší italské soutěže naopak nepřestoupil žádný hráč. Nejvíce změn se odehrálo v roce 1998, a to dva transfery mezi týmy z německé ligy a jeden transfer mezi týmy z anglické ligy.

4.1.3 Přestupy do nejlepších pěti týmů z vybraných soutěží

Ve sledovaném období proběhlo celkem 15 transferů do některého z nejlepších pěti týmů z nejprestižnějších evropských soutěží. 12 přestupů se uskutečnilo z týmů z české ligy, 3 přestupy se udály mezi nejlepšími ligovými soutěžemi, a to z Německa do Anglie, ze Španělska do Německa a z Francie do Anglie. Nejúspěšnějším českým týmem dodávajícím hráče do nejlepších týmů byla Sparta s 5 přestupy, následovala ji Slavia se 4 přestupy, po jednom odchodu zaznamenaly Vítkovice, Sigma Olomouc a Žižkov. Nejčastější cílovou destinací bylo se 7 přestupy nejlepších pět týmů z německé ligy, následovala španělská liga se 3 přestupy, anglická liga se 2 přestupy a italská liga s jedním transferem. Vůbec nejčastějším týmem, kam čeští hráči odcházeli, byl německý Kaiserslautern, do kterého přestoupili 4 hráči.

Tab. 3: Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 1990/91-1999/00

TOP 5 týmů ze sezon 1990/91-1999/00					
pořadí	Anglická liga	ø umístění	pořadí	Italská liga	ø umístění
1.	Manchester United	1,8	1.	Juventus Turín	2,9
2.	Arsenal	4,4	2.	AC Milán	3,5
3.	Liverpool	4,7	3.	AC Parma	4,7
4.	Leeds United	6,8	4.	Lazio Řím	4,9
5.	Aston Villa	8,2	5.	Inter Milán	5,6

pořadí	Německá liga	ø umístění	pořadí	Španělská liga	ø umístění
1.	Bayern Mnichov	2,8	1.	Barcelona	1,7
2.	Borussia Dortmund	5	2.	Real Madrid	3
3.	Bayer Leverkusen	5,2	3.	Valencia	6
4.	Kaiserslautern	6,5	4.	Deportivo La Coruña	7,5
5.	Werder Brémy	6,9	5.	Atlético Madrid	8,2

pořadí	Francouzská liga	ø umístění
1.	AS Monaco	3,3
2.	PSG	4
3.	AJ Auxerre	5,5
4.	Nantes	7,4
4.	Girondins de Bordeaux	7,4

Zdroj: vlastní zpracování dat

4.2 Období 2000–2009

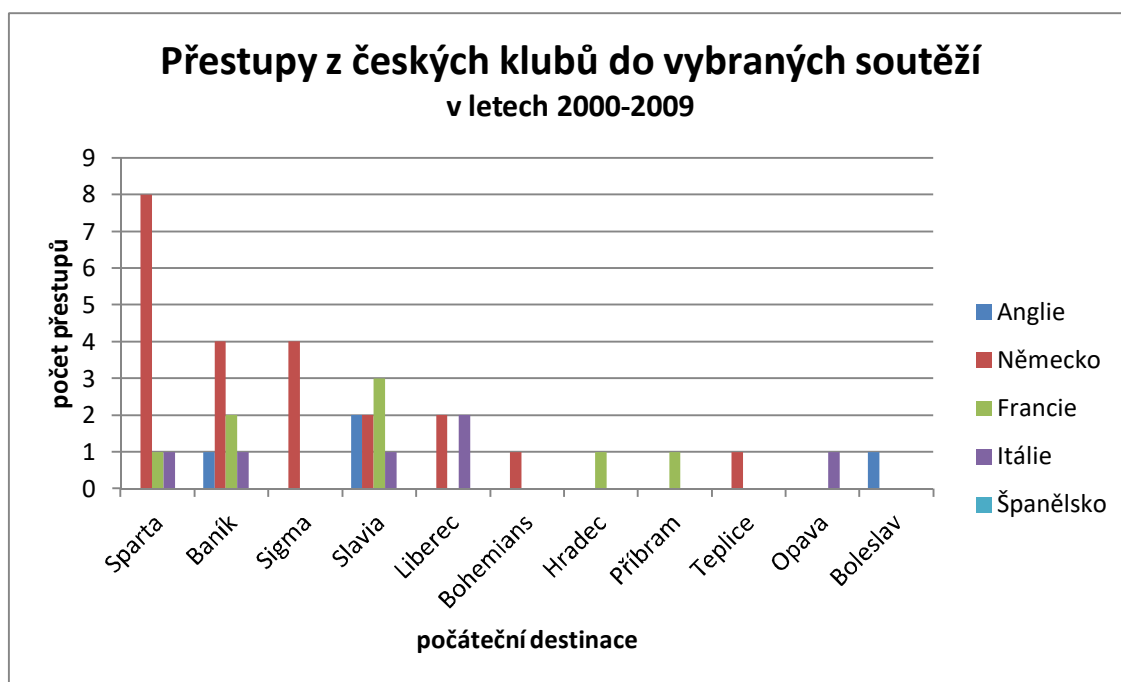
Za zkoumané období bylo uskutečněno celkem 86 přestupů českých fotbalistů do nejlepších evropských lig. 40 přestupů bylo z české ligy, 11 přestupů z ostatních soutěží a 35 přestupů proběhlo mezi týmy z nejlepších pěti fotbalových soutěží.

4.2.1 Přestupy z české ligy

Jak bylo uvedeno výše, během tohoto období proběhlo 40 přestupů z české ligy do námi zkoumaných soutěží. V předchozím sledovaném období od roku 1997 sledujeme postupně se zvyšující počet přestupů, ten vyvrcholil v roce 2000, kdy z české ligy odešlo 7 hráčů, tedy nejvyšší počet za jeden rok za celou zkoumanou desetiletku. Souvislost hledejme především v úspěšných šampionátech hráčů do 17 a 21 let, kdy obě tato mládežnická družstva vybojovala stříbrné medaile. Poté však nastává pokles v počtu přestupů, který vygradoval v roce 2004, kdy přestoupili pouze 2 čeští hráči. Přitom právě v tomto roce získala česká

seniorská fotbalová reprezentace bronz na Mistrovství Evropy. Zde ale nemůžeme hledat souvislost mezi úspěchem národního týmu a počtem přestupů, jelikož většina tehdejšího národního týmu již v nějakém zahraničním týmu byla. I proto v tomto období spíše převažují přestupy v rámci zahraničních klubů. Z úspěšnějších let můžeme ještě vyzdvihnout např. roky 2001 a 2007, kdy na Mistrovství Evropy vybojovaly stříbrné medaile mládežnické výběry do 19 let, respektive do 20 let. Za zmínku také určitě stojí rok 2002, kdy z české soutěže přestoupili 4 fotbalisté, a kdy výběr do 21 let vyhrál Mistrovství Evropy. V témže roce také přestoupil brankář Petr Čech do francouzského Rennais a odstartoval tak svoji úspěšnou kariéru.

Nejčastější cílovou destinací bylo Německo, kam z české ligy přestoupilo 22 hráčů. Ostatní soutěže již tak oslnivá čísla nenabízejí, do španělské ligy dokonce v tomto období neodešel z české ligy žádný hráč. Z klubů vévodí této statistice dva německé týmy, a to Borussia Mönchengladbach se 4 přestupy a Hamburger SV se 3 přestupy. Nejvíce hráčů, 10, prodala do sledovaných soutěží Sparta, o dva méně Slavia a Baník Ostrava, po 4 prodejkách mají Sigma Olomouc a Liberec. Sparta nejvíce profitovala z dosaženého osmifinále v Lize mistrů ze sezony 1999/2000, díky tomu v roce 2000 prodala 4 hráče do nejlepších evropských soutěží. Slavia Praha v celém desetiletém období byla poměrně úspěšná v Poháru UEFA (následně v sezoně 2009/2010 přejmenován na Evropskou ligu UEFA), dokázala se probíjovat mezi nejlepšími 32 nebo 16 týmů, popř. do skupinové fáze a díky tomu byli její hráči žádaní v zahraničí. Další z týmů, Slovan Liberec, se jednou probíjovat do semifinále Poháru Intertoto a jednou do čtvrtfinále Poháru UEFA, tímto se i jeho hráči dostali do podvědomí. Sigma Olomouc své největší úspěchy v tomto desetiletí datuje do let 2000 a 2005, kdy se probíjovala do finále, resp. semifinále Poháru Intertoto. Proto z ní ve zmiňovaných letech odešli 3 hráči do německé ligy, konkrétně Heinz, Kobylík a Kučera. Jediný z českých týmů, který byl poměrně úspěšný v prodeji hráčů do zahraničí, Baník Ostrava, neprofitoval z úspěchů na mezinárodní scéně, ale pouze z úspěchů v české nejvyšší soutěži. V roce 2004 získal titul a poté byl ještě dvakrát třetí. V roce, kdy získal titul, z něj odešli dva hráči.

Obr. 2: Nejčastější počáteční destinace při přestupu hráčů do zkoumaných soutěží
(zdroj: vlastní zpracování dat)

4.2.2 Přestupy z ostatních lig

Z ostatních evropských lig do nejlepších pěti soutěží přestoupilo ve sledovaném období 11 českých hráčů. 4 fotbalisté podepsali smlouvu v anglické lize, 3 v německé a 2 v italské, španělské a francouzské nejvyšší soutěži. Země, ze kterých přicházeli, byly např. Belgie, Portugalsko, Rusko nebo Nizozemí.

4.2.3 Přestupy mezi nejlepšími ligami

V období let 2000 až 2009 jsme zaznamenali 35 přestupů českých hráčů mezi nejlepšími pěti evropskými ligami. 14 fotbalistů přestoupilo do Německa, 8 do Anglie, 6 do Itálie, 5 do Francie a pouze 2 hráči přestoupili do Španělska. Nejvíce změn se odehrálo v letech 2004, 2005 a 2007, a to konkrétně 5. Pozorujeme také vzrůstající trend přestupů v rámci jedné země, takto ve sledovaném období změnilo působiště hned 17 hráčů. Nejvíce přestupů v rámci ligy se odehrálo v Německu.

4.2.4 Přestupy do nejlepších pěti týmů z vybraných soutěží

Ve zkoumaném desetiletém období se uskutečnilo 22 transferů do některého z nejlepších pěti týmů z nejprestižnějších evropských soutěží. Z české ligy to bylo 9 přestupů, z ostatních evropských týmů přestoupili 4 hráči a 9 přestupů jsme zaznamenali mezi nejlepšími ligovými soutěžemi Evropy. Nejúspěšnějším českým týmem dodávajícím hráče do nejlepších týmů byla Slavia se 3 prodeji hráčů, následována byla Spartou a Baníkem Ostrava, které prodaly 2 hráče do nejlepších týmů. Po jednom přestupu zaznamenávají týmy Opavy a Bohemians. Nejčastější cílovou destinací bylo se 7 přestupy nejlepších pět týmů z německé ligy, s 5 přestupy následovaly týmy z Anglie a Francie, ještě o jeden přestup méně proběhl do Itálie.

Tab. 4: Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 2000/01-2009/10

TOP 5 týmů ze sezon 2000/01-2009/10					
pořadí	Anglická liga	ø umístění	pořadí	Italská liga	ø umístění
1.	Manchester United	1,9	1.	Inter Milán	2,2
2.	Arsenal	2,6	2.	AC Milán	3,4
3.	Chelsea	2,8	3.	AS Řím	3,5
4.	Liverpool	3,8	4.	Juventus Turín	6,0
5.	Tottenham Hotspur	8,7	5.	Lazio Řím	8,2
pořadí	Německá liga	ø umístění	pořadí	Španělská liga	ø umístění
1.	Bayern Mnichov	1,7	1.	Real Madrid	1,9
2.	Schalke 04	4,2	2.	Barcelona	2,5
3.	Werder Brémy	4,3	3.	Valencia	4,5
4.	VfB Stuttgart	5,9	4.	Deportivo La Coruña	6,8
5.	Borussia Dortmund	6	5.	Sevilla	7,0
5.	Bayer Leverkusen	6			
pořadí	Francouzská liga	ø umístění			
1.	Olympique Lyon	1,4			
2.	Olympique Marseille	5,2			
3.	Girondins Bordeaux	5,8			
4.	Lille OSC	6,3			
5.	AJ Auxerre	7,4			

Zdroj: vlastní zpracování dat

4.3 Období 2010–2016

Za zkoumané období bylo uskutečněno celkem 38 přestupů českých fotbalistů do pěti nejlepších evropských soutěží. 22 přestupů bylo z české ligy, 5 přestupy z ostatních soutěží a 13 přestupů proběhlo mezi týmy z nejlepších lig.

4.3.1 Přestupy z české ligy

Během let 2010 až 2016 odešlo z české nejvyšší soutěže do námi zkoumaných zahraničních lig 22 hráčů. Nejúspěšnějším klubem v prodeji českých fotbalistů byla Sparta s 5 přestupy, 3 prodané hráče zaznamenaly Slavia, Baník, Liberec a Plzeň. Právě plzeňská Viktoria se do výčtu přestupů do nejlepších evropských soutěží dostala vůbec poprvé. Do klubu, který se pohyboval mezi první a druhou nejvyšší soutěží, přišel v roce 2008 trenér Pavel Vrba a v roce 2010 došlo ke změnám ve vlastnické struktuře klubu. Tyto kroky výrazně napomohly ke stabilitě klubu a Plzeň tak mohla začít sbírat první úspěchy. Tento západočeský klub vyhrál od roku 2010 domácí soutěž čtyřikrát, dvakrát byl druhý a jednou třetí. Plzeň se dařilo i v Lize mistrů, kde se dvakrát dokázala probíjet do základní skupiny, a také v Evropské lize, tam si připsala dvě osmifinále. Také Spartě se poměrně dařilo reprezentovat český fotbal na evropské scéně. V Lize mistrů zaznamenala pouze jeden postup do 4. předkola, v Evropské lize se jí však dařilo více. Hrála v základních skupinách, dokázala se probíjet do vyřazovacích částí. To vygradovalo v sezoně 2015/2016, kdy se dostala až do čtvrtfinále, kde nestačila na španělský Villarreal. I další výše zmíněný klub, Slovan Liberec, dokázal zviditelnit své hráče na evropském fotbalovém trhu pravidelnou účastí v Evropské lize. Ve sledovaném období se jí účastnil celkem čtyřikrát, dvakrát hrál základní skupinu a jednou se dokázal probíjet i mezi 16 nejlepších. Opět zde proto nacházíme spojitost mezi úspěchem klubu na mezinárodní scéně a prodejem hráčů. Jen Baník Ostrava měl situaci jinou. I přes třetí místo v sezoně 2009/10 se klub nacházel ve špatné finanční situaci, proto se rozhodl k rozprodeji jak kádru, tak i klubového zázemí.

4.3.2 Přestupy mezi nejlepšími ligami

Mezi nejlepšími ligami Evropy proběhlo 13 hráčských přesunů. Devětkrát se jednalo o přestup v rámci jedné soutěže, čtyřikrát šlo o přestup mezi nejlepšími ligami, konkrétně třikrát měnil český hráč působiště z Itálie do Anglie a jednou z Německa do Francie. Když

se ještě vrátíme k devíti přestupům v rámci jedné soutěže, je zajímavostí, že osmkrát tato změna působiště proběhla v rámci nejvyšší německé ligy a jednou v rámci anglické soutěže, z čehož je jasně patrná dominance německé ligy jakožto nejčastějšího působiště českých hráčů v rámci pěti nejlepších evropských soutěží.

4.1.3 Přestupy do nejlepších pěti týmů z vybraných soutěží

V letech 2010–2016 jsme zaznamenali pouze 3 přestupy českých hráčů do nejlepších pěti týmů vybraných soutěží. 2 hráči přestoupili mezi nejlepšími ligami Evropy, konkrétně z Německa do Francie a v rámci anglické ligy, 1 přestup se uskutečnil z české ligy, když v roce 2010 odešel ze Sigmy Olomouc do anglické Chelsea mladý talent Kalas.

Nejvíce změn působiště zaznamenáváme hned na počátku zkoumaného období, mezi lety 2010 až 2012 proběhlo celkem 24 přestupů, zatímco mezi lety 2013 až 2016 to bylo pouze 16 přestupů. Sestupná tendence je způsobena jednak útlumem na reprezentační úrovni, a to jak seniorské reprezentace, tak i mládežnických reprezentací, jednak útlumem i na klubové úrovni, kdy české týmy nejsou schopny se v posledních letech prosadit v evropských soutěžích. Poslední úspěch seniorské reprezentace se datuje do roku 2012, kdy národní tým vypadl ve čtvrtfinále Mistrovství Evropy. Mládežnické kategorie na tom nejsou o mnoho lépe, výběr do 19 let získal stříbro v roce 2011 také na Mistrovství Evropy, ve stejném roce vybojoval o dva roky starší výběr bronz na téže akci. Od té doby bohužel nejsou výsledky českých výběrů v jakékoli věkové kategorii nikterak oslnivé, což má samozřejmě neblahý vliv na přestupy českých hráčů.

Tab. 5 Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 2010/11-2015/16

TOP 5 týmů ze sezon 2010/11-2015/16					
pořadí	Anglická liga	ø umístění	pořadí	Italská liga	ø umístění
1.	Manchester City	2,2	1.	Juventus Turín	2
2.	Manchester United	3,3	2.	Neapol	3,3
2.	Arsenal	3,3	3.	AS Řím	4,3
4.	Chelsea	4,2	4.	AC Milán	5,2
5.	Tottenham Hotspur	4,7	5.	Lazio Řím	5,5

pořadí	Německá liga	ø umístění
1.	Bayern Mnichov	1,5
2.	Borussia Dortmund	2,5
3.	Bayer Leverkusen	3,5
4.	Schalke 04	5,8
5.	Mönchengladbach	6,8

pořadí	Španělská liga	ø umístění
1.	Barcelona	1,3
2.	Real Madrid	2
3.	Atlético Madrid	3,7
4.	Valencia	5,8
5.	Sevilla	6,7

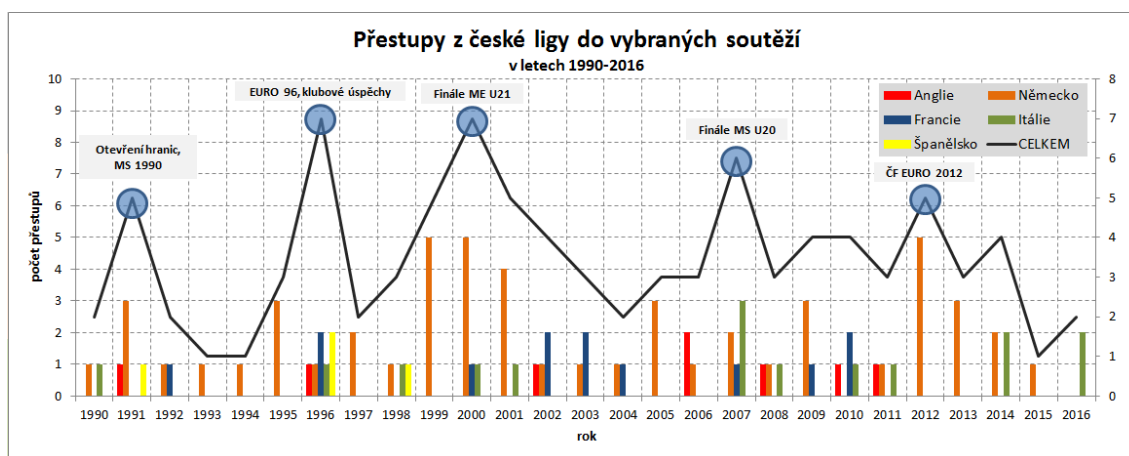
pořadí	Francouzská liga	ø umístění
1.	PSG	1,7
2.	Olympique Lyon	3,2
3.	Lille OSC	4,3
4.	Olympique Marseille	6,2
4.	Saint-Étienne	6,2

Zdroj: vlastní zpracování dat

5 Diskuze výsledků a závěr

V práci se podařilo prokázat několik zajímavých souvislostí, současně jsme dokázali zodpovědět pracovní hypotézy, které jsme si stanovili v teoretické části. I tak nicméně zůstává celá řada otázek nezodpovězena a ty podstatné z nich by se mohly stát předmětem dalšího bádání. Taktéž některé z metod by v budoucnu mohly být rozvinuty, jistý nevyužitý potenciál spočívá i v datech, na jejichž prezentaci v této práci již nebyl prostor. Vybrané nejzásadnější výsledky budeme v nadcházející kapitole stručně diskutovat.

Podařilo se poměrně jednoznačně prokázat, že růst intenzity migrace z české nejvyšší fotbalové soutěže velmi úzce souvisí s úspěchy reprezentačního mužstva České republiky v podobě účastí v závěrečných bojích alespoň kontinentálního šampionátu - EURA, popřípadě s významnými úspěchy českých klubů v „pohárové Evropě“. Zřetelně to dokumentuje pět nejvýznamnějších vrcholů na obr. 3, který prezentuje jednak celkové sumy přestupů do nejlepších soutěží v jednotlivých letech (1990-2016), ale zohledňuje i strukturu cílových destinací podle jednotlivých zemí.

Obr. 3: Vývoj přestupů z české ligy v prostoru a čase

(zdroj: vlastní zpracování dat)

Současně se podařilo prokázat i změny v prostorovém uspořádání přestupů z domácí ligy v jednotlivých obdobích (viz obr. 4). Zatímco v 90. letech 20. století byly přestupy kromě Německa, které má stabilně v rámci cílové destinace nejsilnější pozici, rozloženy poměrně rovnoměrně, situace se začala měnit. V následujících obdobích jsme už například nezaznamenali žádné přestupy do španělské nejvyšší soutěže, která se tak stala pro české

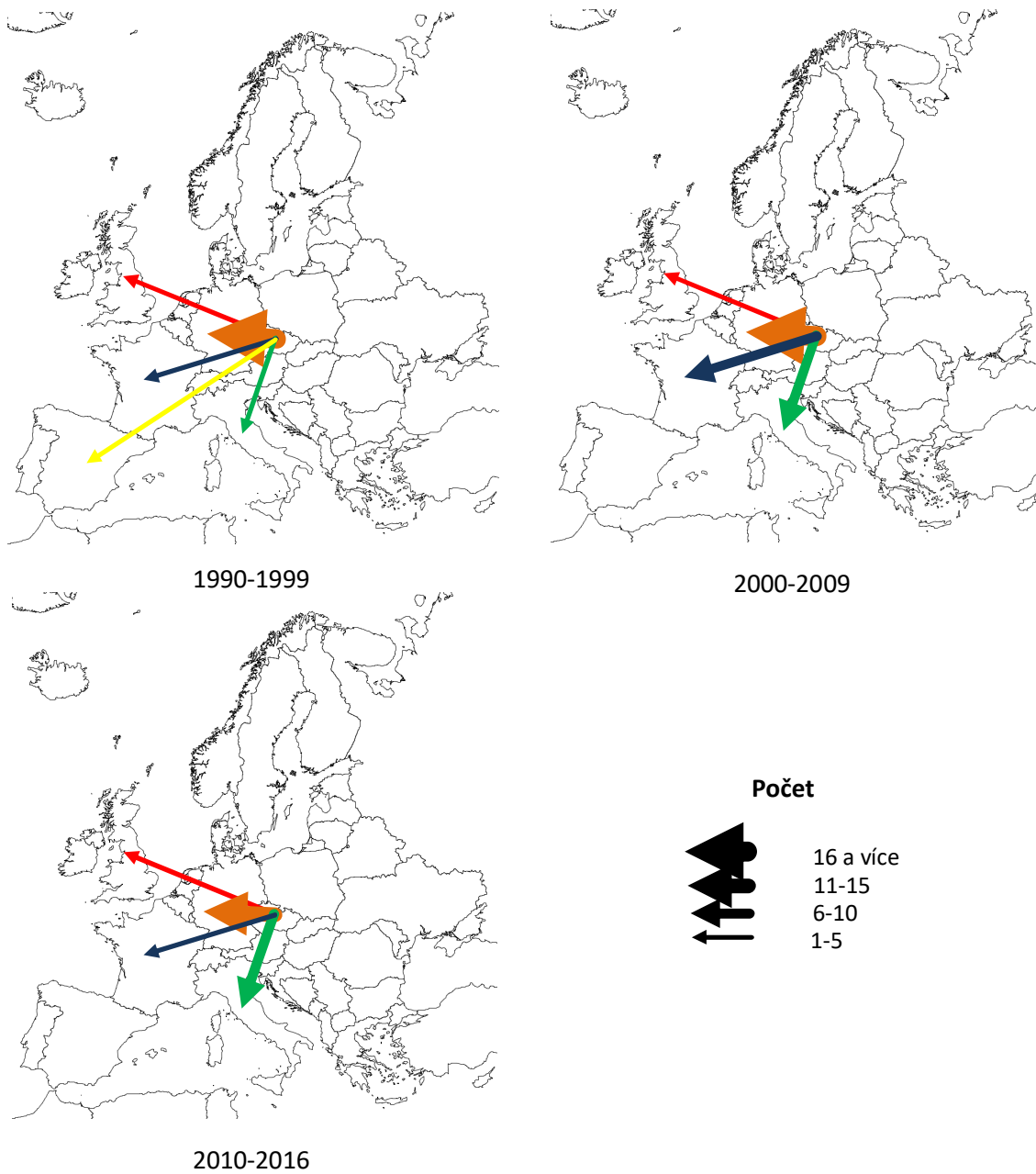
fotbalisty prakticky zapovězena. Velmi málo hráčů směřuje také do anglické Premier League, zatímco proudy do Francie a Itálie vykazují jistou stabilitu.

Další z hypotéz, kterou se podařilo prokázat, je tvrzení o nejvýznamnějších českých klubech v podobě dodavatelů hráčů do top soutěží. Dlouhodobě si tyto pozice drží Sparta se Slavií, ke kterým se přidávají kluby, jež právě procházejí úspěšným obdobím. Tady je ale potřeba zdůraznit, že portfolio klubů, ze kterých odcházejí čeští fotbalisté do zahraničí, není v současnosti zdaleka tolik pestré, jako tomu bylo v minulosti. Opět je to spojeno se schopností českých klubů prosadit se v pohárových soutěžích – toho jsou nyní schopny prakticky jen týmy Plzně a Sparty.

Dá se také konstatovat, že v posledních letech zájem o české fotbalisty v zahraničí mírně klesá. Jejich počet je sice poměrně stabilní, ale v těch nejlepších soutěžích tomu tak není o top týmech z lig „big five“ nemluvě.

V práci jsme vztáhli četnost přestupů hlavně vzhledem k úspěšnosti, která se ukazuje jako klíčový faktor. Nelze však opomenout a podcenit ani další faktory, které jsme definovali v teoretické části, a migraci taktéž ovlivňují, nicméně v českém prostředí se tolik neuplatňují. Pro potvrzení a generalizovaná tvrzení by ale bylo nezbytné se na tyto faktory zaměřit podrobit je detailnější analýze s využitím například anketárních šetření apod.

Další možnosti výzkumu by se mohly týkat struktury odcházejících fotbalistů, a to například podle věku, podle postů na kterých nastupují, podle toho, kolik zápasů odehráli v nejvyšší soutěži/reprezentaci, kdo jsou jejich agenti apod.

Obr. 4: Proměny prostorové migrace českých fotbalistů v čase
(zdroj: vlastní zpracování dat)

6 Summary

The work has demonstrated several interesting connections between transfers of football players and factors like succes of tha national team or czech clubs European Cups. At the same time we have been able to answer some of the working hypotheses that we defined in the theoretical part. However, many questions remain unanswered, and some of them could represent the subject of further research.

Also some of used methods could be developed in the future and we see unused potential hidden in collected data some of them were not presented. The most important results could be briefly discussed. We have celarly found the increase of the intensity of migration from the Czech highest football competition is very closely related to the positive achievements of the Czech national team in the form of participation in the final rounds of at least the Continental Championship (EURO), eventually with significant achievements of Czech football clubs in the Champions League or European League. This is clearly documented by the five most significant tops of the graph in Fig. 3, which presents both the total sums of transfers to the best competitions in individual years (1990-2016), but also the structure of final destinations by country.

It can also be said that interest focused on Czech footballer players has fallen slightly in recent years. Their number (playing abroad) is fairly stable, but not in the best European competitions including its top clubs. Other research options could be related to the structure of the outgoing footballers, for example by age, by their post, by the number of matches played in the highest competition/nation team etc.

7 Seznam použitých zdrojů

AUGUSTIN, J., P. (2008): *Géographie des sports en France*. Paris, Vuibert.

BAČÍK, V., KLOBUČNÍK, M. (2014): *Tour de France: geographical approach to the history of sport event*. LAP LAMBERT Academic Publishing, 244 s., ISBN-13: 978-3659486678

BALE, J. (1993): *Sport, space, and the city*. New York: Routledge. ISBN 04-150-8098-3.

BALE, J. (2003): *Sports geography*. 2nd ed. New York: Routledge. ISBN 04-192-5230-4.

DAM, F. (2000): Refurbishment, redevelopment or relocation? The changing form and location of football stadiums in the Netherlands. *Area*, 32, 2 s. 133-143.

DEJONGHE, T. (2004): Restructuring the Belgian professional football league: A location-allocation solution. *Economics, Management and Optimization in Sports*. Springer Berlin Heidelberg, s. 79-100.

HANUŠ, M. (2015): *Fotbalová migrace hráčů z rozvojových zemí do České republiky*. Bakalářská práce, Olomouc, 57 s.

HEINILÄ, K. (1970). Notes to the Inter - group Conflicts International Sport. In: *The Cross-cultural Analysis of Sport and Games*. Champaign, IL: Stipes. In.: Šeliga, V. (2016): *Migrace sportovců jako globalizační fenomén českého sportu*. Diplomová práce, Olomouc.

JELÍNEK, R., JENŠÍK, M. (2005): *Atlas českého fotbalu od roku 1890*. 1. vyd. Praha: Radovan Jelínek, 383 s. ISBN 80-903-6451-9.

LÁTAL, O. (2016): *Globalizace sportu ve světle sportovní mobility*. Diplomová práce, Brno, 82 s.

MAGEE, J., SUGDEN, J. (2002): "The World at their Feet": Professional Football and International Labor Migration. *Journal of Sport and Social Issues*, 26, 4, s. 421-437.

MAGUIRE, J. (2011): Globalization and Sport: Beyond the Boundaries? *Sociology* 45, s. 923-929.

MAGUIRE, J. (2011): Power and Global Sport: Zones of Prestige, Emulation and Resistance. *Sport in Society*, 14, 7-8, s. 1010-1026

MAGUIRE, J., FALCOUS, M. (2010): *Sport and Migration: Borders, Boundaries and Crossings*. London: Routledge. 318 s., ISBN-13: 978-0415498340

- MAGUIRE, J., MAGUIRE, J. A. (1999): *Global sport: Identities, societies, civilizations*. Polity.
- MAGEE, J., SUGDEN, J. (2002): "The World at their Feet": Professional Football and International Labor Migration. *Journal of Sport and Social Issues*, 26, 4, s. 421-437.
- MAGUIRE, J., STEAD, D. (1998): Border Crossings: Soccer Labor Migration and the European Union. *International Review for the Sociology of Sport*. 33, 1, s. 59-73.
- MUSIL, P. (2009): Světový systém fotbalu: Mezinárodní migrace českých hráčů a role hráčských agentů. Diplomová práce, Praha, 98 s.
- NIEDZE, W., E. (1986): Geografija sporta, przedmiot i zadaczi isledowania. *Izwestija, Sierija Geografikejskaja*, 4, s. 73-79
- TOMÁŠEK, J. (2014): Regionální úspěšnost z pohledu geografie sportu – faktory, metody měření a vývoj. Diplomová práce, Olomouc, 76 s.
- TOMEŠ, J. (2012): Sport a geografie I. *Geografické rozhledy*, 21, 4, s. 6–9. ISSN 1210-3004

Elektronické zdroje

- Bundesliga [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.bundesliga.com/en/>
- Eurofotbal [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.eurofotbal.cz/>
- Evropské poháry a koeficienty [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.coen.wz.cz>
- Fotbalová asociace České republiky (2016): Přestupní řád Fotbalové asociace České republiky. [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <https://urednideska.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy/9>
- LaLiga [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <http://www.laliga.es/>
- Ligue1 [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <http://www.ligue1.com/>
- Lega Serie A [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <http://www.legaseriea.it/en/>
- Ministerstvo zahraničních věcí: Lexikon států [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/index.html
- Národní koeficienty. *UEFA European Cup Football: Results and Qualification* [online]. [cit. 2017-05-03]. Dostupné z: <https://kassiesa.home.xs4all.nl/bert/uefa/index.html>

Premier League [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <https://www.premierleague.com/>

Přestupní řád fotbalové asociace České republiky. Fotbal.cz: Úřední deska [online]. [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <https://urednideska.fotbal.cz/document/download/3446>

Rozsudek soudního dvora (ze dne 15. 12. 1995). [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: http://curia.europa.eu/arrets/TRA-DOC-CS-ARRET-C-0415-1993-200406769-05_00.html

Transfermarkt [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <https://www.transfermarkt.com/>

UEFA: [Http://www.uefa.org/member-associations/index.html](http://www.uefa.org/member-associations/index.html): Overview. UEFA [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.uefa.org/member-associations/index.html>

Why Does Israel's Football Team Play In Europe? Sky News [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://news.sky.com/story/why-does-israels-football-team-play-in-europe-10359083>

8 Seznam příloh

Příloha č. 1 – Tab. 1: Přehled evropských států

Příloha č. 2 – Tab. 2: Přehled asociací, které sdružuje UEFA

Příloha č. 3 – Tab. 3: Součet národních koeficientů za sezony 1990/91-2015/16

Příloha č. 4 – Tab. 4: Nejlepší kluby dle vlastní metody klasifikace za sezony 1990/91-2015/16

Příloha č. 5 – Obr. 1: Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 1990-1999

Příloha č. 6 – Obr. 2: Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 1990-1999

Příloha č. 7 – Obr. 3: Nejčastější počáteční destinace při přestupu hráčů do zkoumaných soutěží v letech 1990-1999

Příloha č. 8 – Tab. 5: Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 1990/91-1999/00

Příloha č. 9 – Obr. 4: Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 2000-2009

Příloha č. 10 – Obr. 5: Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 2000-2009

Příloha č. 11 – Obr. 6: Nejčastější počáteční destinace při přestupu hráčů do zkoumaných soutěží v letech 2000-2009

Příloha č. 12 – Tab. 6: Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 2000/01-2009/10

Příloha č. 13 – Obr. 7: Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 2010-2016

Příloha č. 14 – Obr. 8: Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 2010-2016

Příloha č. 15 – Obr. 9: Nejčastější počáteční destinace při přestupu hráčů do zkoumaných soutěží v letech 2010-2016

Příloha č. 16 – Tab. 7: Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 2010/11-2015/16

Příloha č. 17 – Obr. 10: Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 1990-2016

Příloha č. 18 – Obr. 11: Přestupy do týmů z nejvyšší anglické soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

Příloha č. 19 – Obr. 12: Přestupy do týmů z nejvyšší německé soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

Příloha č. 20 – Obr. 13: Přestupy do týmů z nejvyšší francouzské soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

Příloha č. 21 – Obr. 14: Přestupy do týmů z nejvyšší italské soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

Příloha č. 22 – Obr. 15: Přestupy do týmů z nejvyšší španělské soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

Příloha č. 23 – Tab. 8: Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 1990/91-2015/16

Příloha č. 24 – Obr. 16: Vývoj přestupů z české ligy v prostoru a čase

Příloha č. 25 – Obr. 17: Proměny prostorové migrace českých fotbalistů v čase

Příloha č. 1 – **Tab. 1:** Přehled evropských států

Nezávislé státy jednoznačně ležící v Evropě		Nezávislé státy, jejichž část území zasahuje do Evropy	
Albánie	Malta	Kazachstán	Rusko
Andorra	Moldavsko	Turecko	
Belgie	Monako		
Bělorusko	Německo	Nezávislé státy, jejichž území může vzhledem k nejednoznačnému určení průběhu hranice ležet v Evropě	
Bosna a Hercegovina	Nizozemsko		
Bulharsko	Norsko	Arménie	Gruzie
Černá Hora	Polsko	Ázerbájdžán	
Česká republika	Portugalsko		
Dánsko	Rakousko	Nezávislé státy, které bývají na základě kulturního a politického hlediska řazeny do Evropy	
Estonsko	Rumunsko		
Finsko	Řecko	Kypr	
Francie	San Marino		
Chorvatsko	Slovensko		
Irsko	Slovinsko		
Island	Spojené království		
Itálie	Srbsko		
Lichtenštejnsko	Španělsko		
Litva	Švédsko		
Lotyšsko	Švýcarsko		
Lucembursko	Ukrajina		
Maďarsko	Vatikán		
Makedonie			

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí, vlastní zpracování

Příloha č. 2 – **Tab. 2:** Přehled asociací, které sdružuje UEFA

Členské země UEFA	
Albánie	Lotyšsko
Andorra	Lucembursko
Anglie	Maďarsko
Arménie	Makedonie
Ázerbájdžán	Malta
Belgie	Moldavsko
Bělorusko	Německo
Bosna a Hercegovina	Nizozemsko
Bulharsko	Norsko
Černá Hora	Polsko
Česká republika	Portugalsko
Dánsko	Rakousko
Estonsko	Rumunsko
Faerské ostrovy	Rusko
Finsko	Řecko
Francie	San Marino
Gibraltar	Severní Irsko
Gruzie	Skotsko
Chorvatsko	Slovensko
Irsko	Slovinsko
Island	Srbsko
Itálie	Španělsko
Izrael	Švédsko
Kazachstán	Švýcarsko
Kosovo	Turecko
Kypr	Ukrajina
Lichtenštejnsko	Wales
Litva	

Zdroj: UEFA, vlastní zpracování

Příloha č. 3 – **Tab. 3:** Součet národních koeficientů za sezony 1990/91-2015/16

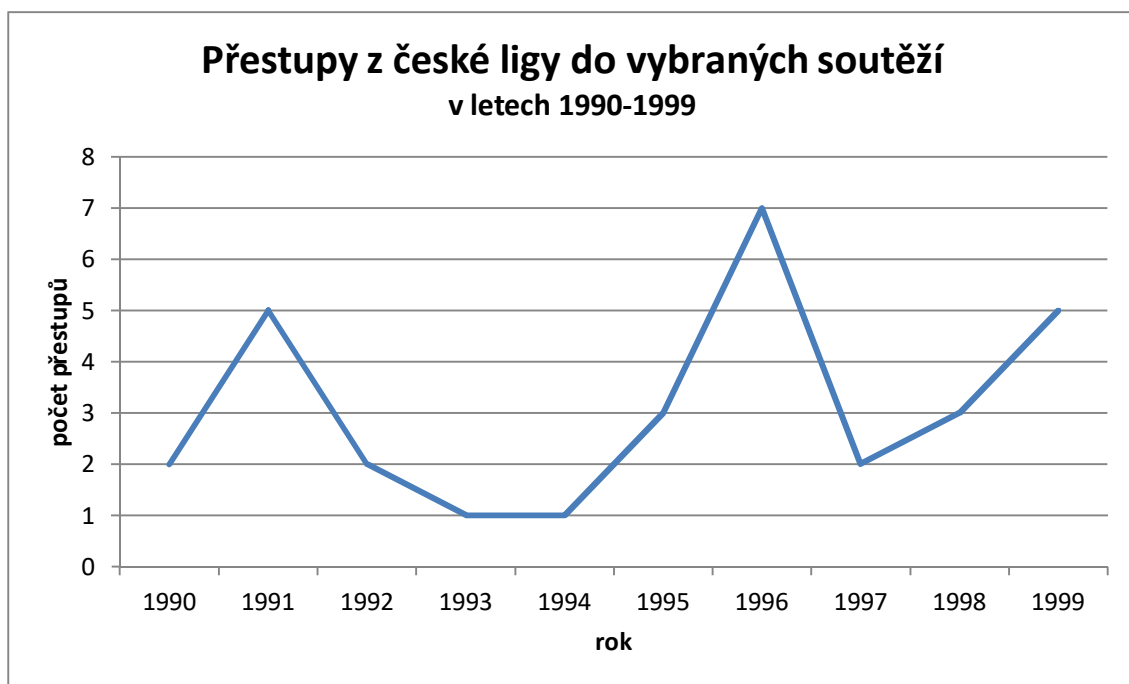
Národní koeficient 1990/91-2015/16		
pořadí	země	celkem
1.	Španělsko	376,098
2.	Itálie	327,345
3.	Anglie	319,509
4.	Německo	295,749
5.	Francie	254,718

Zdroj: UEFA European Cup Football: Results and Qualification, vlastní zpracování dat

Příloha č. 4 – **Tab. 4:** Nejlepší kluby dle vlastní metody klasifikace za sezony 1990/91-2015/16

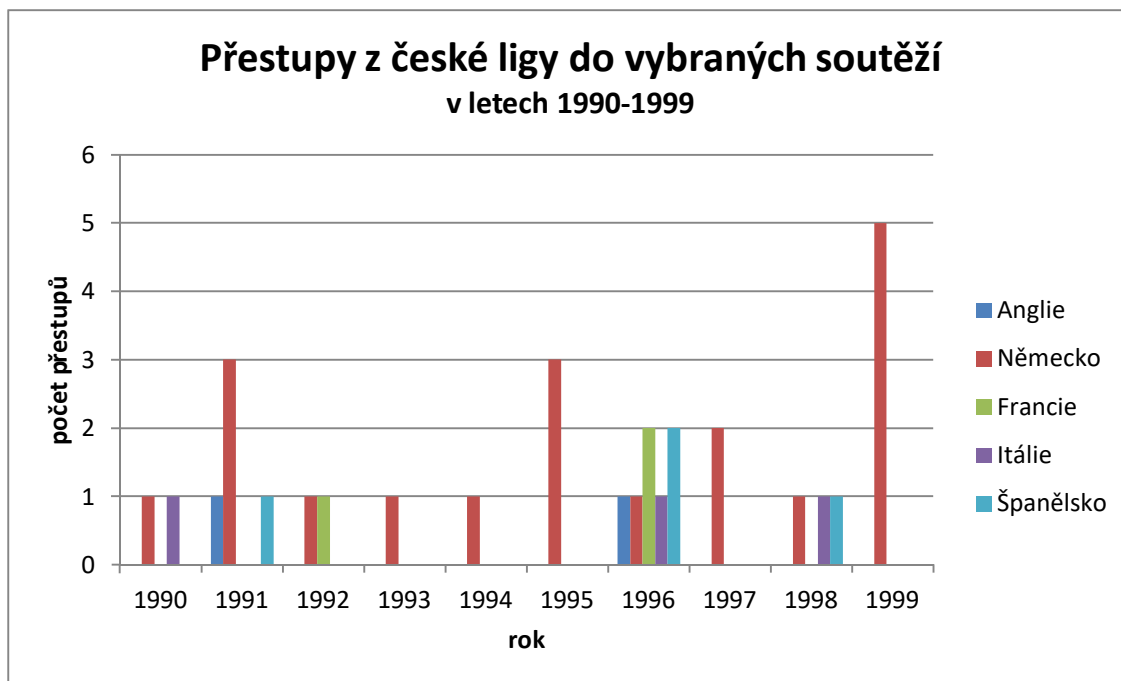
pořadí	TOP kluby 90/91 - 15/16	body	součet LM+EL
1.	Barcelona	79	79+0
2.	Real Madrid	77	77+0
3.	FC Bayern Mnichov	66	63+3
4.	AC Milán	53	53+0
5.	Manchester United FC	49	49+0

Zdroj: UEFA, vlastní zpracování

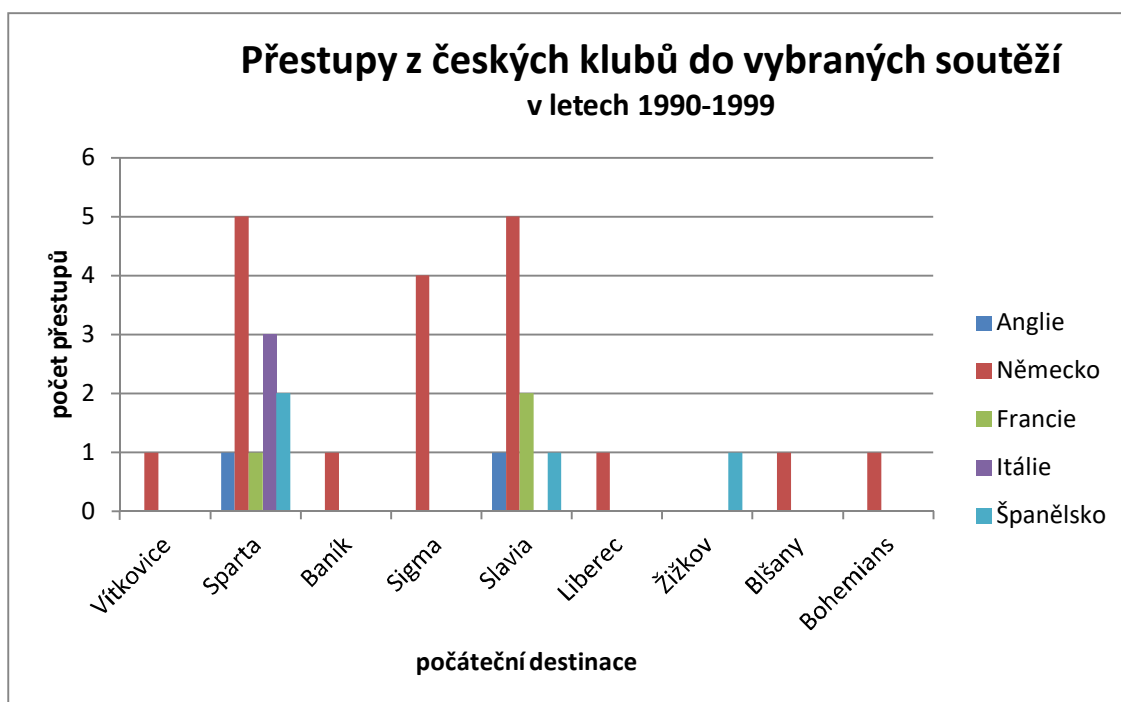

Příloha č. 4 – **Obr. 1:** Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 1990-1999

(zdroj: vlastní zpracování dat)

Příloha č. 5 – **Obr. 2:** Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 1990-1999
(zdroj: vlastní zpracování dat)

Příloha č. 6 – **Obr. 3:** Nejčastější počáteční destinace při přestupu hráčů do zkoumaných soutěží v letech 1990-1999
(zdroj: vlastní zpracování dat)

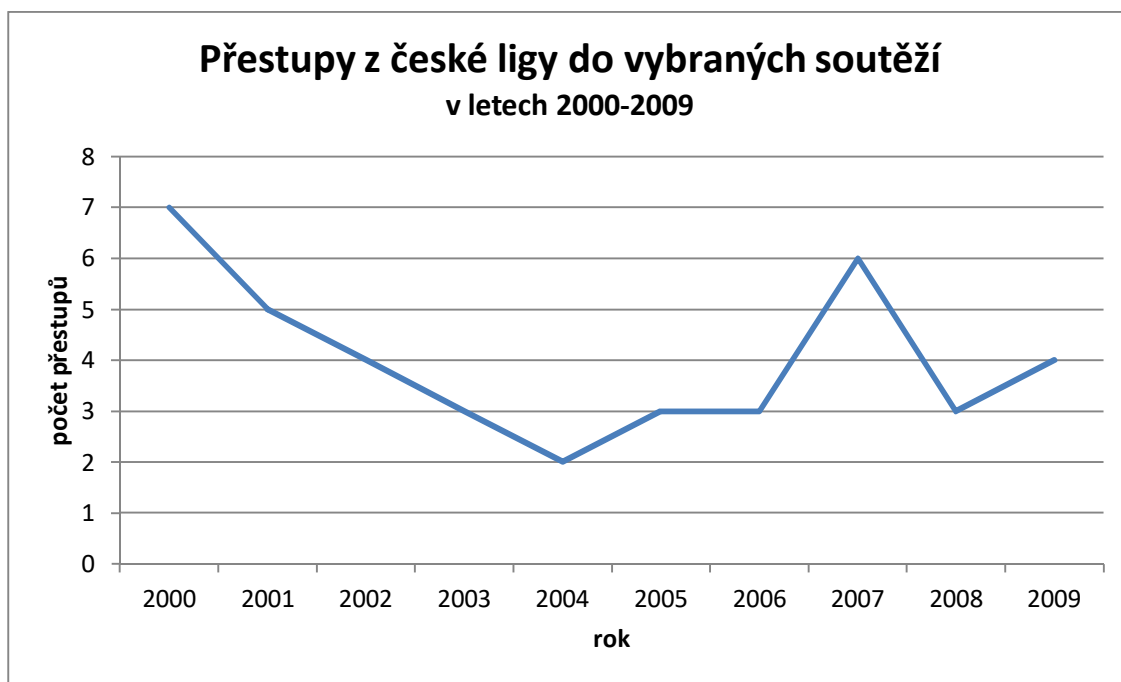
Příloha č. 7 – **Tab. 5:** Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 1990/91-1999/00

TOP 5 týmů ze sezon 1990/91-1999/00					
pořadí	Anglická liga	ø umístění	pořadí	Italská liga	ø umístění
1.	Manchester United	1,8	1.	Juventus Turín	2,9
2.	Arsenal	4,4	2.	AC Milán	3,5
3.	Liverpool	4,7	3.	AC Parma	4,7
4.	Leeds United	6,8	4.	Lazio Řím	4,9
5.	Aston Villa	8,2	5.	Inter Milán	5,6

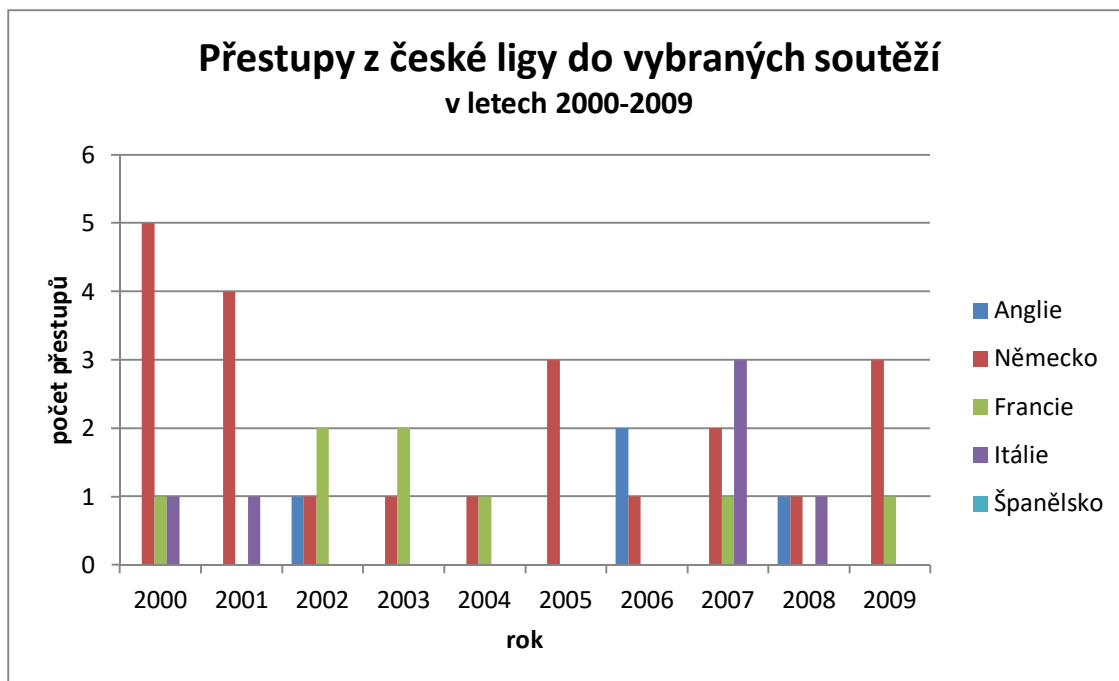
pořadí	Německá liga	ø umístění	pořadí	Španělská liga	ø umístění
1.	Bayern Mnichov	2,8	1.	Barcelona	1,7
2.	Borussia Dortmund	5	2.	Real Madrid	3
3.	Bayer Leverkusen	5,2	3.	Valencia	6
4.	Kaiserslautern	6,5	4.	Deportivo La Coruña	7,5
5.	Werder Brémy	6,9	5.	Atlético Madrid	8,2

pořadí	Francouzská liga	ø umístění
1.	AS Monaco	3,3
2.	PSG	4
3.	AJ Auxerre	5,5
4.	Nantes	7,4
4.	Girondins de Bordeaux	7,4

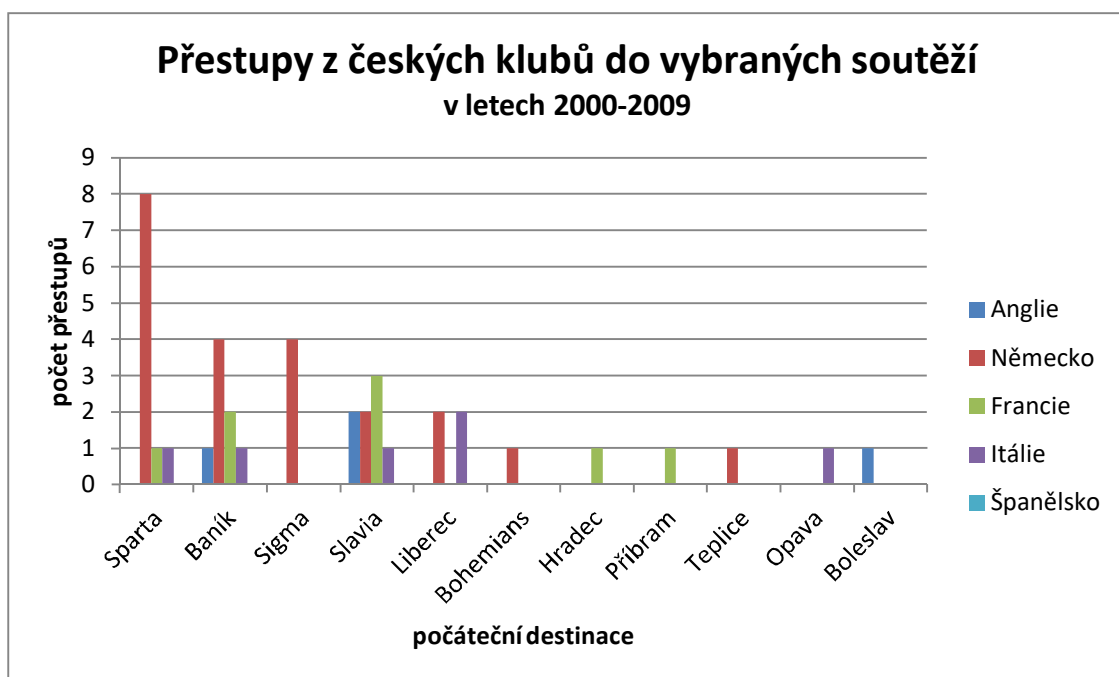
Zdroj: vlastní zpracování dat

Příloha č. 8 – **Obr. 4:** Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 2000-2009
(zdroj:vlastní zpracování dat)

Příloha č. 9 – **Obr. 5:** Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 2000-2009
(zdroj: vlastní zpracování dat)

Příloha č. 10 – **Obr. 6:** Nejčastější počáteční destinace při přestupu hráčů do zkoumaných soutěží v letech 2000-2009
(zdroj: vlastní zpracování dat)

Příloha č. 11 – **Tab. 6:** Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 2000/01-2009/10

TOP 5 týmů ze sezon 2000/01-2009/10					
pořadí	Anglická liga	ø umístění	pořadí	Italská liga	ø umístění
1.	Manchester United	1,9	1.	Inter Milán	2,2
2.	Arsenal	2,6	2.	AC Milán	3,4
3.	Chelsea	2,8	3.	AS Řím	3,5
4.	Liverpool	3,8	4.	Juventus Turín	6,0
5.	Tottenham Hotspur	8,7	5.	Lazio Řím	8,2

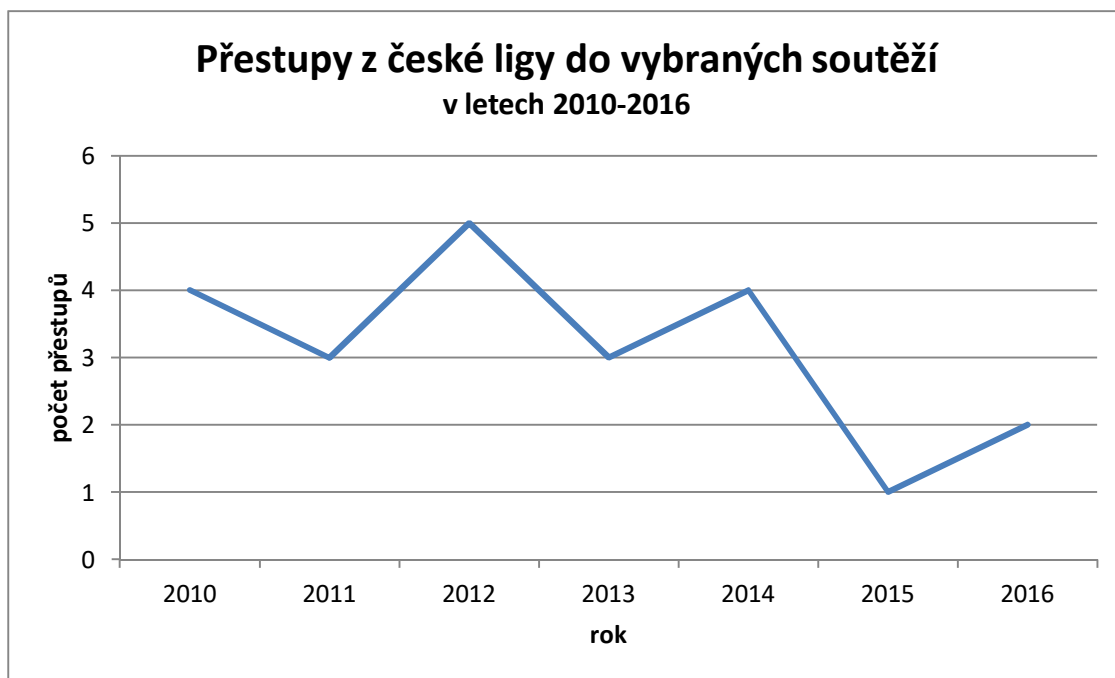

pořadí	Německá liga	ø umístění	pořadí	Španělská liga	ø umístění
1.	Bayern Mnichov	1,7	1.	Real Madrid	1,9
2.	Schalke 04	4,2	2.	Barcelona	2,5
3.	Werder Brémy	4,3	3.	Valencia	4,5
4.	VfB Stuttgart	5,9	4.	Deportivo La Coruña	6,8
5.	Borussia Dortmund	6	5.	Sevilla	7,0
5.	Bayer Leverkusen	6			

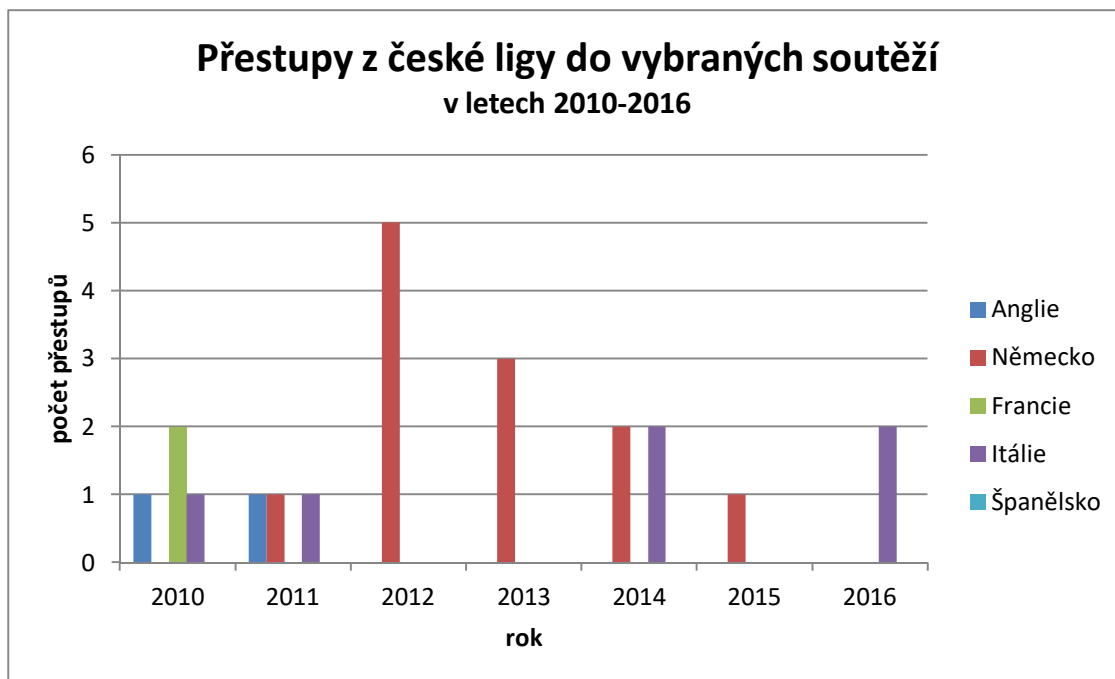
pořadí	Francouzská liga	ø umístění
1.	Olympique Lyon	1,4
2.	Olympique Marseille	5,2
3.	Girondins Bordeaux	5,8
4.	Lille OSC	6,3
5.	AJ Auxerre	7,4

Zdroj: vlastní zpracování dat

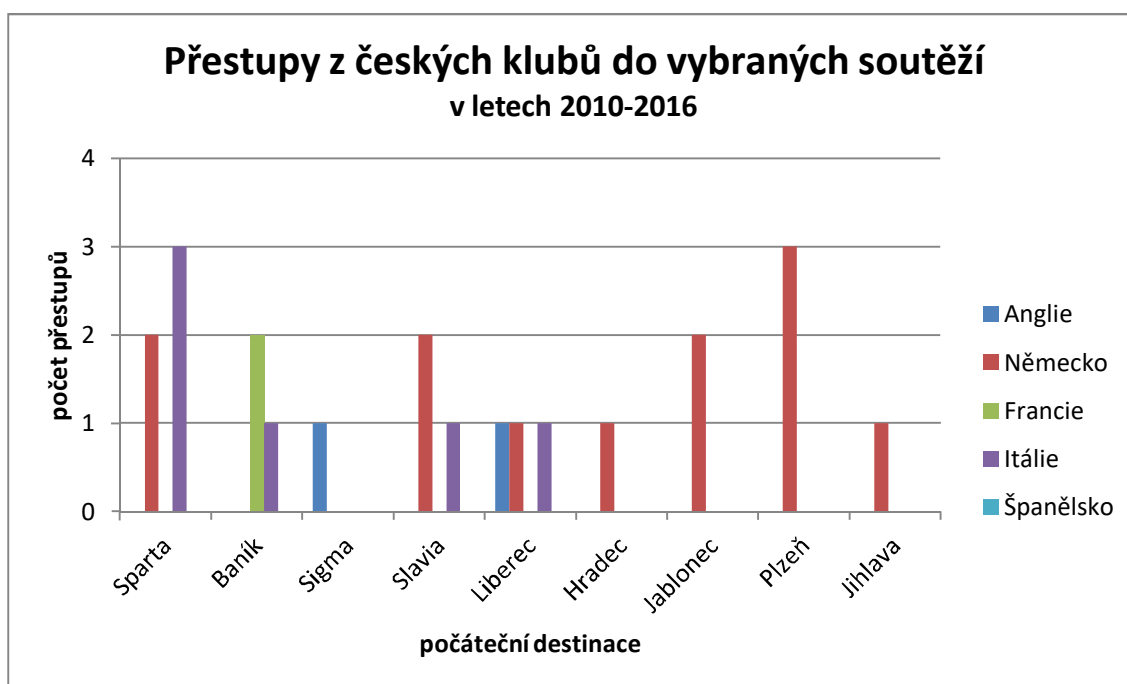

Příloha č. 12 – **Obr. 7:** Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 2010-2016

(zdroj: vlastní zpracování dat)

Příloha č. 13 – **Obr. 8:** Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 2010-2016
(zdroj: vlastní zpracování dat)

Příloha č. 14 – **Obr. 9:** Nejčastější počáteční destinace při přestupu hráčů do zkoumaných soutěží v letech 2010-2016
(zdroj: vlastní zpracování dat)

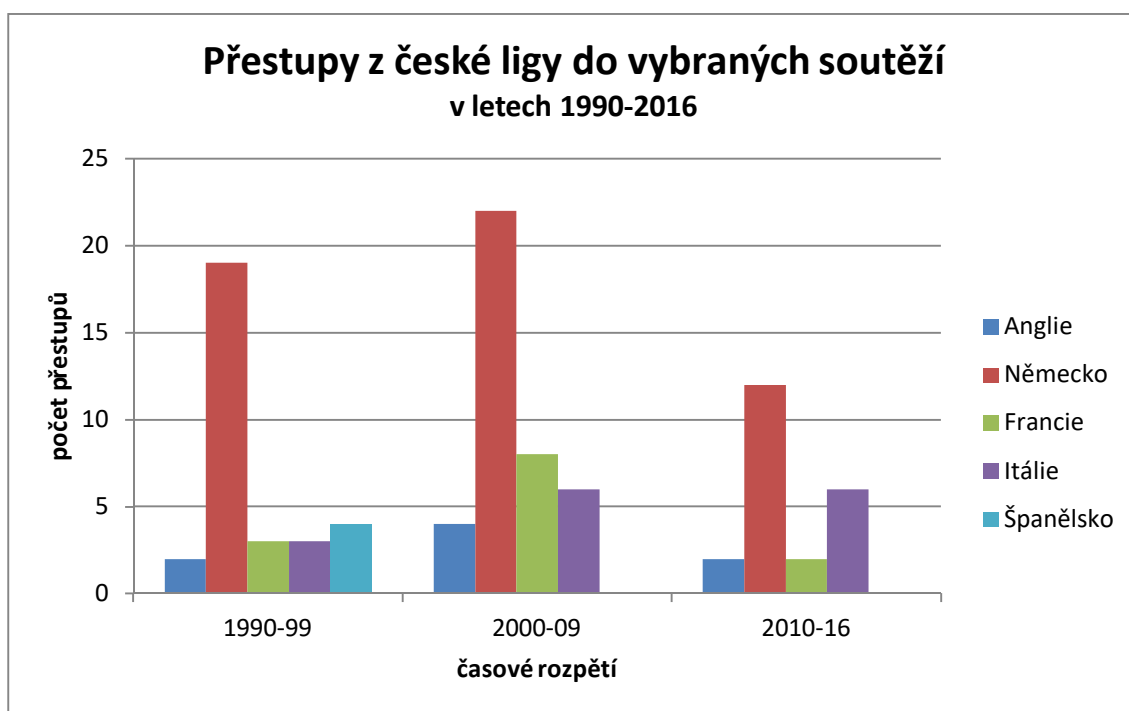
Příloha č. 15 – **Tab. 7:** Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 2010/11-2015/16

TOP 5 týmů ze sezon 2010/11-2015/16					
pořadí	Anglická liga	ø umístění	pořadí	Italská liga	ø umístění
1.	Manchester City	2,2	1.	Juventus Turín	2
2.	Manchester United	3,3	2.	Neapol	3,3
2.	Arsenal	3,3	3.	AS Řím	4,3
4.	Chelsea	4,2	4.	AC Milán	5,2
5.	Tottenham Hotspur	4,7	5.	Lazio Řím	5,5

pořadí	Německá liga	ø umístění	pořadí	Španělská liga	ø umístění
1.	Bayern Mnichov	1,5	1.	Barcelona	1,3
2.	Borussia Dortmund	2,5	2.	Real Madrid	2
3.	Bayer Leverkusen	3,5	3.	Atlético Madrid	3,7
4.	Schalke 04	5,8	4.	Valencia	5,8
5.	Mönchengladbach	6,8	5.	Sevilla	6,7

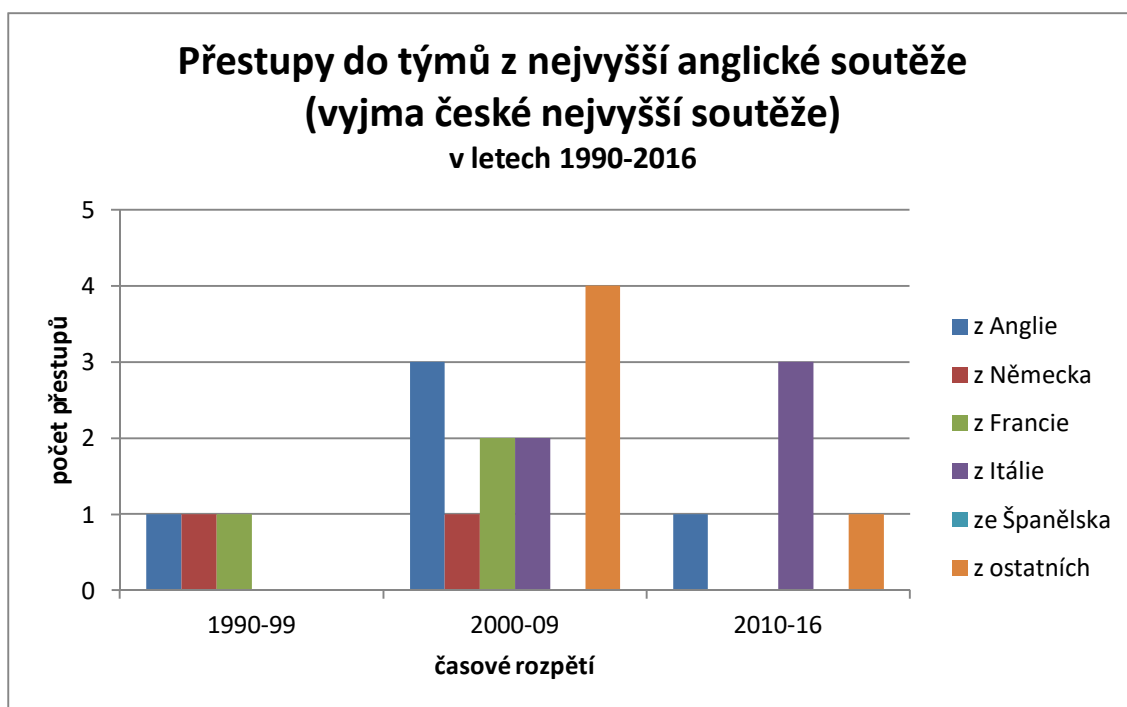
pořadí	Francouzská liga	ø umístění
1.	PSG	1,7
2.	Olympique Lyon	3,2
3.	Lille OSC	4,3
4.	Olympique Marseille	6,2
4.	Saint-Étienne	6,2

Zdroj: vlastní zpracování dat

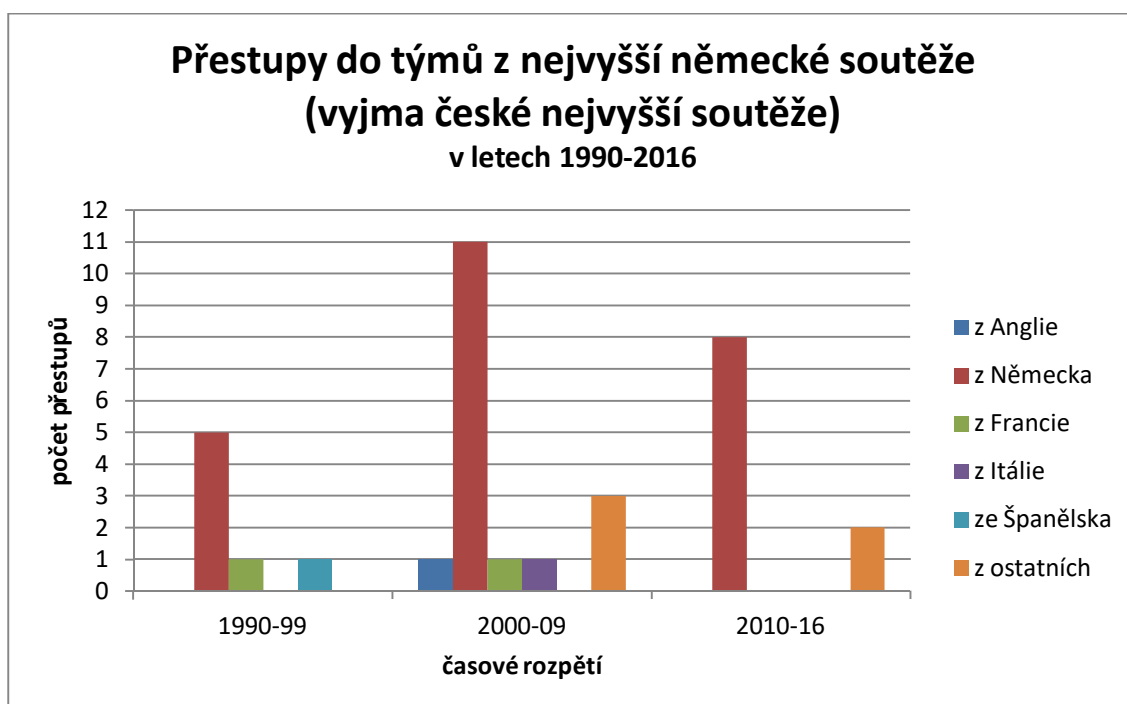
Příloha č. 16 – **Obř. 10:** Přestupy z české ligy do vybraných soutěží v letech 1990-2016

(zdroj: vlastní zpracování dat)

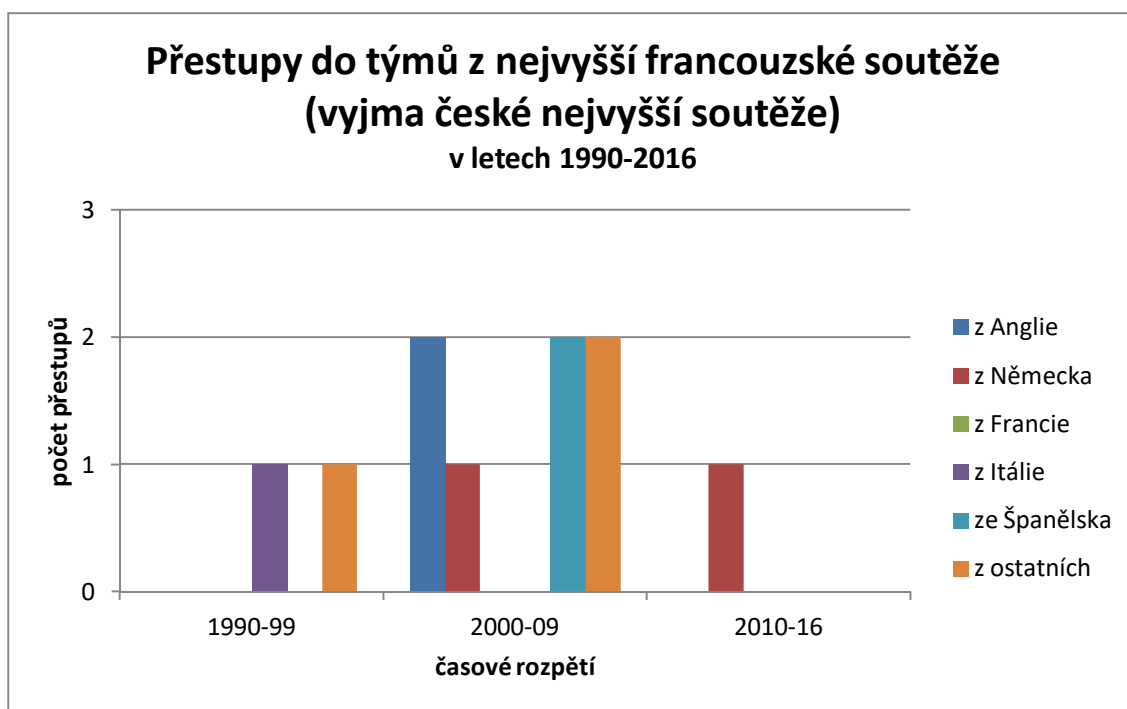
Příloha č. 17 – **Obr. 11:** Přestupy do týmů z nejvyšší anglické soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

(zdroj: vlastní zpracování dat)

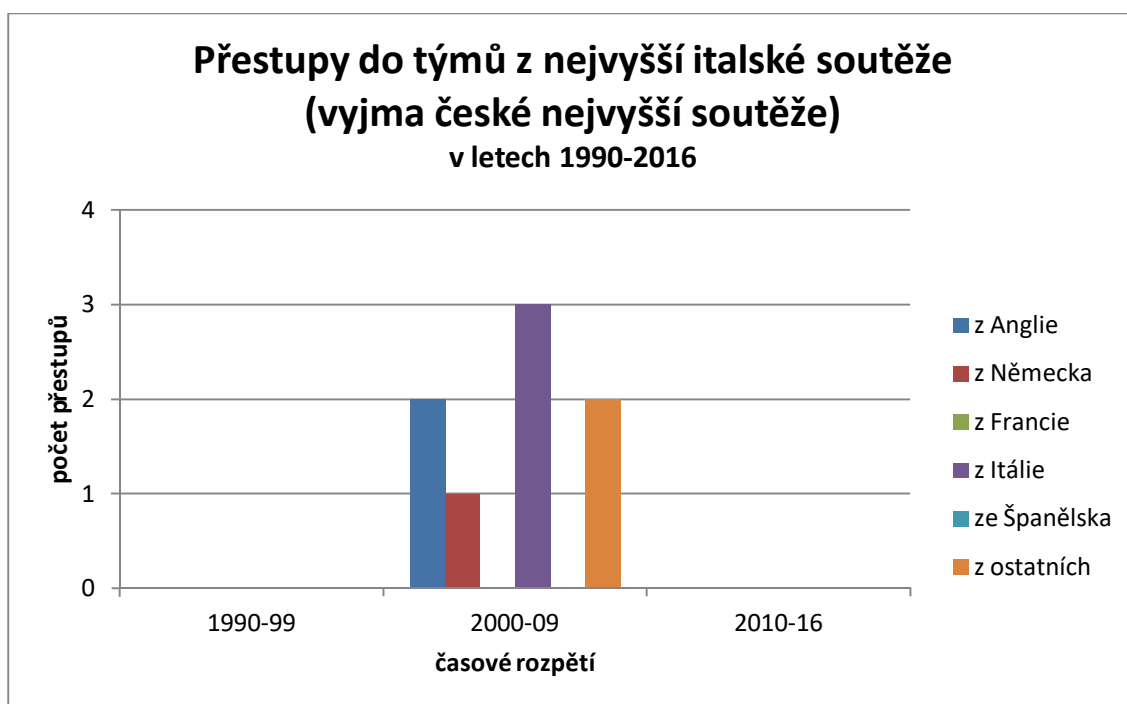
Příloha č. 18 – **Obr. 12:** Přestupy do týmů z nejvyšší německé soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

(zdroj: vlastní zpracování dat)

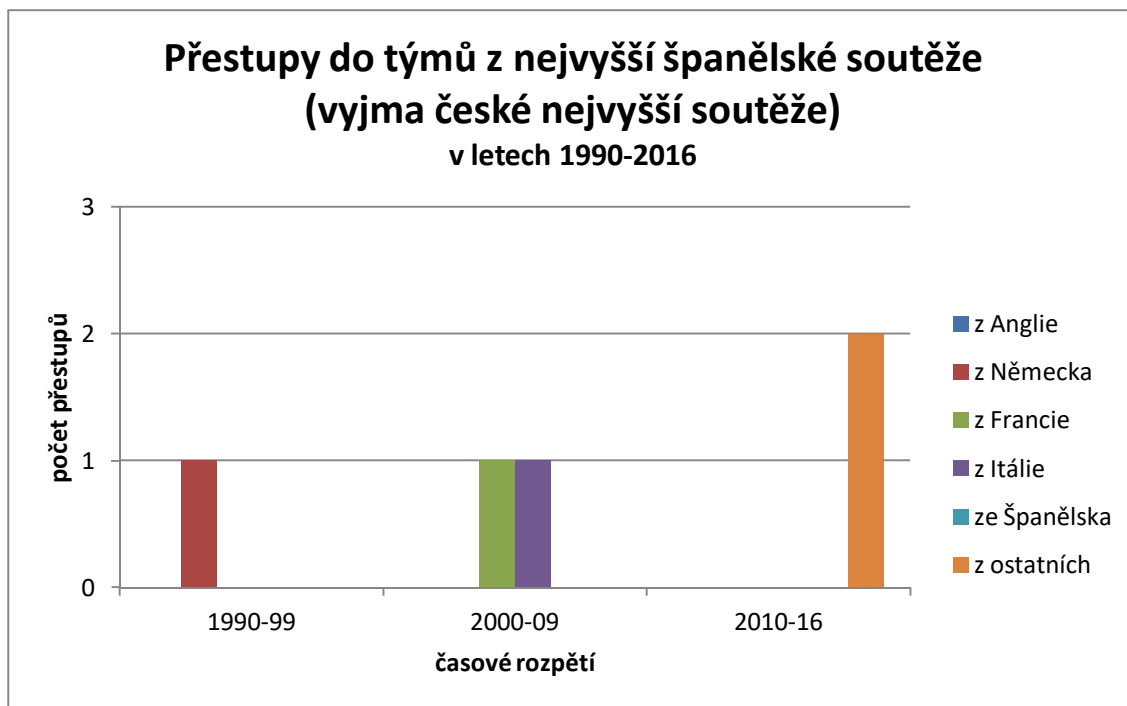
Příloha č. 19 – **Obr. 13:** Přestupy do týmů z nejvyšší francouzské soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

(zdroj: vlastní zpracování dat)

Příloha č. 20 – **Obr. 14:** Přestupy do týmů z nejvyšší italské soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

(zdroj: vlastní zpracování dat)

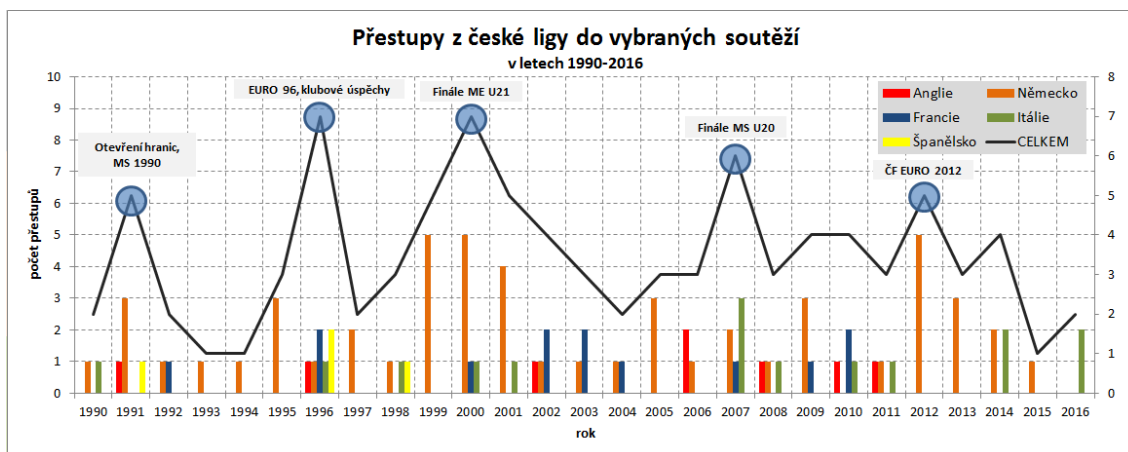
Příloha č. 21 – **Obr. 15:** Přestupy do týmů z nejvyšší španělské soutěže (vyjma české ligy) v letech 1990-2016

(zdroj: vlastní zpracování dat)

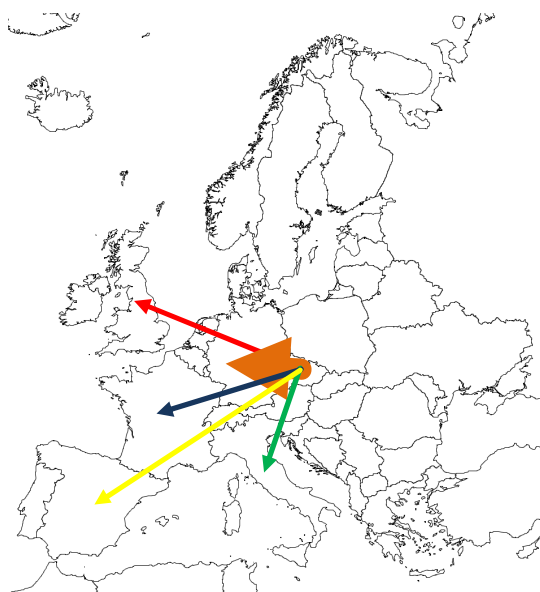
Příloha č. 22 – **Tab. 8:** Nejlepších pět týmů z vybraných soutěží dle jejich průměrného umístění v sezonách 1990/91-2015/16

TOP 5 týmů ze sezon 1990/91-2015/16					
pořadí	Anglická liga	ø umístění		pořadí	Italská liga
1.	Manchester United	2,2		1.	AC Milán
2.	Arsenal	3,5		2.	Juventus Turín
3.	Liverpool	4,7		3.	Inter Milán
4.	Chelsea	5,5		4.	AS Řím
5.	Tottenham Hotspur	8,6		5.	Lazio Řím
pořadí	Německá liga	ø umístění		pořadí	Španělská liga
1.	Bayern Mnichov	2,2		1.	Barcelona
2.	Borussia Dortmund	4,8		2.	Real Madrid
3.	Bayer Leverkusen	5,1		3.	Valencia
4.	Werder Brémy	7,0		4.	Atlético Madrid
5.	FC Schalke 04	7,1		5.	Athletic Bilbao
pořadí	Francouzská liga	ø umístění			
1.	Olympique Lyon	4,2			
2.	Paris Saint-Germain	5,5			
3.	Girondins de Bordeaux	6,7			
4.	AS Monaco	7,0			
5.	Olympique de Marseille	7,1			

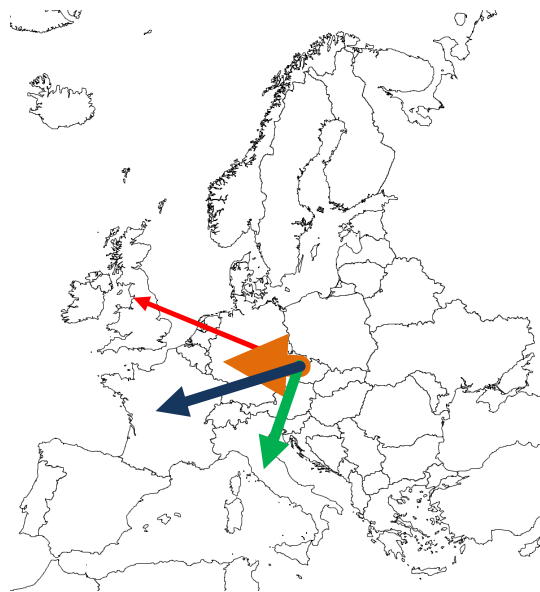
Zdroj: vlastní zpracování dat

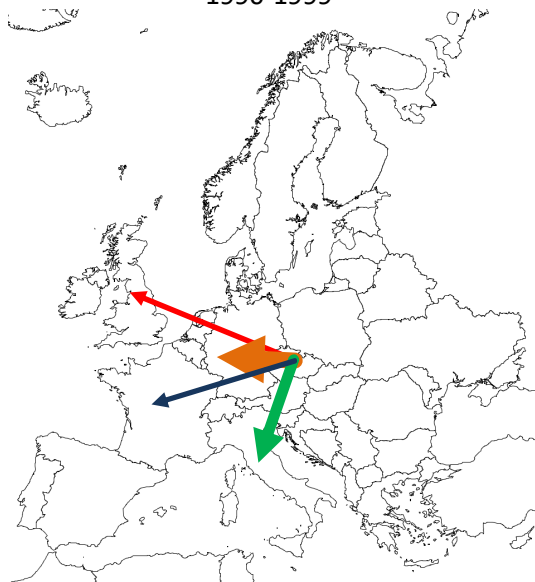
Příloha č. 23 – **Obr. 16:** Vývoj přestupů z české ligy v prostoru a čase
(zdroj: vlastní zpracování dat)

1990-1999

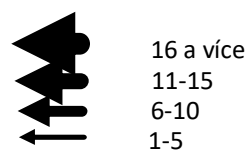

2000-2009

2010-2016

Počet

Příloha č. 24 – **Obr. 17:** Proměny prostorové migrace českých fotbalistů v čase
(zdroj: vlastní zpracování dat)